EVROPSKÁ
KOMISE

VYSOKÁ PŘEDSTAVITELKA
EVROPSKÉ UNIE
PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI A
BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 17.4.2013
JOIN(2013) 6 final

2013/0107 (NLE)

Společný návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji Unie
v Radě pro přidružení zřízené Evropsko-středomořskou dohodou zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, pokud jde o přijetí doporučení ohledně provádění akčního plánu EU-Maroko, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Maroko a EU jsou vázány evropsko-středomořskou dohodou zakládající přidružení, která je v platnosti od března 2000 a na základě které obě strany v červnu 2005 schválily na pětileté období akční plán EU-Maroko v rámci evropské politiky sousedství (EPS).

Vztahy mezi EU a Marokem se rozvíjely v tomto rámci a výrazně pokročily. Přijetí společného dokumentu / rozšířeného statusu v říjnu 2008 dodalo těmto vztahům nový impuls a znamenalo jejich významné posílení v oblasti politických vztahů a oblasti bezpečnosti, hospodářství a obchodu, jakož i v různých odvětvích a ve vztazích mezi občany[1].

Protože stávající akční plán v rámci EPS vypršel v červenci 2010, bylo shledáno vhodným sjednat a uzavřít nový akční plán, založený na cílech a ambicích společného dokumentu / rozšířeného statusu. Až do přijetí tohoto nového plánu se nicméně obě strany dohodly, že budou nadále používat akční plán z roku 2005.

Vztahy mezi EU a Marokem vycházejí z kontextu celkově se měnící politické situace v dané oblasti, jež se vytvořila od začátku roku 2011.

Ve společném sdělení Parlamentu a Radě nazvaném *Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami – Přezkum evropské politiky sousedství* byl vymezen nový přístup zaměřený na vyšší úroveň diferenciace, která by každému partnerovi umožnila rozvíjet své vztahy s EU na základě svých vlastních aspirací, potřeb a kapacit, ale rovněž na základě vzájemné odpovědnosti a určitého stupně dodržování univerzálních hodnot lidských práv, demokracie a právního státu i na základě schopnosti provádět společně dohodnuté priority. V tomto novém akčním plánu jsou jasně definovány přednostní cíle privilegovaného partnerství mezi EU a Marokem, a zároveň jsou plně zohledněny rozšířený status a komplexnost vztahů mezi oběma stranami.

Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) v těsné spolupráci s útvary Evropské komise a členskými státy EU vedla informativní rozhovory s Marokem, jež vyústily v dohodu o předloze akčního plánu, zejména o seznamu prioritních akcí, jež je třeba v tomto rámci realizovat. Během poslední schůze Rady pro přidružení EU-Maroko, jež se konala 23. dubna 2012, obě strany zaznamenaly, že jsou blízko dohodě, k níž nakonec dospěly v listopadu 2012. Ukončení technických konzultací na každé straně bylo oznámeno výměnou dopisů dne 28. listopadu 2012 (ESVČ) a 10. ledna 2013 (Maroko).

Nový akční plán EU-Maroko, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017), bude podstatným referenčním nástrojem, kterým se budou řídit naše dvoustranné vztahy s Marokem během příštích let; poskytuje tudíž plán cesty k těsnějšímu přidružení Maroka k EU. Evropská politika sousedství bude mít nadále funkci katalyzátoru jakožto jednotný strategický rámec založený zejména na partnerství a společné odpovědnosti, jakož i na diferenciaci podle výsledků a na pomoci přizpůsobené konkrétním potřebám.

Evropská komise a vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoká představitelka“) v příloze připojují text společného návrhu rozhodnutí Rady týkající se postoje, který má zaujmout Evropská unie v rámci Rady pro přidružení EU-Maroko s cílem doporučit realizaci akčního plánu.

[1] Dokument přijatý Radou přidružení EU-Maroko dne 13. října 2008.

V důsledku toho Evropská komise a vysoká představitelka vyzývají Radu, aby přiložený společný návrh rozhodnutí Rady přijala.

2013/0107 (NLE)

Společný návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji Unie v Radě pro přidružení zřízené Evropsko-středomořskou dohodou zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, pokud jde o přijetí doporučení ohledně provádění akčního plánu EU-Maroko, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na rozhodnutí Rady a Komise 2000/204/ES, ESUO ze dne 24. ledna 2000 o uzavření Evropsko-středomořské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, a zejména na čl. 2 odst. 1 uvedeného rozhodnutí,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 29 této smlouvy,

s ohledem na společný návrh Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropsko-středomořská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé byla podepsána dne 26. února 1996 a vstoupila v platnost dne 1. března 2000.

(2) Strany dohody mají v úmyslu schválit v rámci evropské politiky sousedství nový akční plán EU-Maroko, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017) a který zohlední privilegované partnerství mezi oběma stranami a podpoří provádění Evropsko-středomořské dohody vypracováním a schválením konkrétních opatření směřujících k dosažení cílů dohody,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj Unie v Radě pro přidružení zřízené Evropsko-středomořskou dohodou zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, pokud jde o provádění akčního plánu EU-Maroko v rámci EPS, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017), vychází z předlohy doporučení Rady pro přidružení přiložené k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda

Předloha

DOPORUČENÍ

k provádění akčního plánu EU-Maroko v rámci EPS, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017)

Rada pro přidružení EU-Maroko,

s ohledem na Evropsko-středomořskou dohodu zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé, a zejména na článek 80 této dohody,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Článek 80 evropsko-středomořské dohody zmocňuje Radu pro přidružení k přijetí vhodných doporučení za účelem dosažení cílů této dohody.

(2) Ve smyslu článku 90 evropsko-středomořské dohody přijmou její strany jakákoli obecná nebo specifická opatření nezbytná k plnění závazků z této dohody a dohlédnou na plnění cílů v ní stanovených.

(3) Strany evropsko-středomořské dohody schválily text akčního plánu EU-Maroko v rámci evropské politiky sousedství (EPS), kterým se provádí rozšířený status (2013–2017).

(4) Tento akční plán EU-Maroko v rámci EPS přispěje k provádění dohody tím, že smluvní strany ve společné shodě vypracují a schválí konkrétní kroky, které budou představovat praktické pokyny pro její provádění.

(5) Akční plán plní dvojí účel, neboť stanoví konkrétní opatření pro plnění závazků smluvních stran obsažených v evropsko-středomořské dohodě a poskytuje širší rámec pro další posilování vztahů mezi EU a Marokem, aby se tak dosáhlo významné míry hospodářské integrace a aby se prohloubila politická spolupráce v souladu s obecnými cíli evropsko-středomořské dohody,

(6) PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Jediný článek

Rada pro přidružení doporučuje, aby smluvní strany prováděly akční plán EU-Maroko v rámci EPS, kterým se provádí rozšířený status (2013–2017), který se nachází v příloze, pokud toto provádění směřuje k dosažení cílů evropsko-středomořské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Marockým královstvím na straně druhé.

V […]

Za Radu pro přidružení

předseda / předsedkyně

PŘÍLOHA

EVROPSKÁ POLITIKA SOUSEDSTVÍ

PŘEDLOHA AKČNÍHO PLÁNU PRO MAROKO NA PROVÁDĚNÍ ROZŠÍŘENÉHO STATUSU (2013–2017)

I. ÚVOD

Evropská politika sousedství (EPS) si klade ambiciózní cíle, jež jsou založeny na vzájemné odpovědnosti a vyznávání společných a vzájemně uznávaných hodnot demokracie, právního státu, řádné správy věcí veřejných a dodržování lidských práv. Spočívá rovněž na zásadách tržního hospodářství, volného obchodu, udržitelného rozvoje, jakož i snižování chudoby a provádění politických, hospodářských, sociálních a institucionálních reforem. Součást EPS tvoří rovněž vytváření prostoru míru a stability, včetně řešení krizí a předcházení a urovnávání konfliktů v dané oblasti. Maroko sdílí tyto hodnoty a zásady, jimiž se řídilo při vypracovávání svých strategií na úrovni národní i mezinárodní.

Partnerství mezi Evropskou unií (EU) a Marokem, jež bylo iniciováno obchodní dohodou z roku 1969, doznalo obratu dohodou zakládající přidružení, jež byla podepsána roku 1996, a EPS. Obě tyto dohody umožnily posílit politické, hospodářské a obchodní vztahy, jakož i setrvalý rozvoj kulturních a osobních kontaktů. Na základě této dohody zakládající přidružení se vztahy mezi Marokem a EU vyvíjely postupně a soustavně směrem k opravdovému partnerství EU-Maroko, které z Maroka učinilo privilegovaného partnera.

Přijetí společného dokumentu o prohloubení bilaterálních vztahů / rozšířeném statusu v říjnu 2008 vyznačilo začátek nové etapy v bilaterálních vztazích. Tímto dokumentem se posiluje privilegované partnerství mezi EU a Marokem, neboť se stanoví nové ambice v oblasti prohlubování politických, hospodářských a mezilidských vztahů. Summit EU-Maroko, který se konal v Granadě v březnu 2010, tyto ambice potvrdil a zdůraznil specifickou povahu partnerství EU-Maroko. Dnes na základě velmi pokročilé úrovně vztahů usilují obě strany o další posílení tohoto příkladného a vzájemně přínosného partnerství s cílem postavit se společně a solidárně společným politickým, hospodářským a sociálním výzvám.

Pokrok směrem k řádné správě věcí veřejných a politické a společensko-hospodářské reformy tvoří společné zásady pro provádění rozšířeného statusu. Toto partnerství vyžaduje posílení závazků k provádění významných reforem, které Maroko iniciovalo, a k jejich prohlubování, a to jak na úrovni politické, přednostně v oblasti demokracie, lidských práv a respektu k právnímu státu, tak na úrovni hospodářské a sociální, zejména s ohledem na hmatatelný pokrok v oblasti lidského rozvoje. Míra podpory ze strany EU bude uzpůsobena ambicím a stupni pokroku reforem prováděných Marokem, jakož i potřebám a kapacitám této země. EU a Maroko budou nadále pracovat v tomto směru, který odpovídá rámci nové ústavy Maroka, jež byla přijata dne 1. července 2011, a kontextu nové strategie EU vypracované v rámci partnerství pro demokracii a sdílenou prosperitu s jihem Středomoří.

EU bere v úvahu, že pro Maroko tvoří sbližování s EU základní směr jeho zahraniční politiky. Jeho cílem je dosáhnout optimálního přiblížení k EU, aby se posílila a doplnila dynamika politické modernizace, hospodářské otevřenosti a sociální soudržnosti. Pojímá toto poslání

rovněž jako privilegovaný prostředek k podpoře svého slaďování a koordinace s EU, pokud jde o strategické otázky společného zájmu. Obě strany se domnívají, že výhody takového procesu budou umocněny regionální integrací Maghrebu, a potvrzují svou vůli spolupracovat, aby tato integrace získala nový impuls. Podle článku 8 Smlouvy o EU a v souladu s úsilím Maroka dospět k nové dohodě upravující vzájemné vztahy jsou strany zajedno v tom, že budou pokračovat v úvahách o povaze a formě, jakou by taková dohodla mohla mít.

Akční plán UE-Maroko v rámci EPS umožnil cílenější používání nástrojů, jež skýtá dohoda zakládající přidružení, a podpořil marocký cíl hlubší integrace marockých hospodářských a sociálních struktur do hospodářských a sociálních struktur Unie.

Nový akční plán pro provádění rozšířeného statusu tvoří významnou etapu pokračujícího procesu posilování vztahů mezi Marokem a EU, při níž budou zmobilizovány veškeré páky, mechanismy a nástroje rozšířeného statusu.

Tento nástroj podpoří koncipování a provádění politik a opatření zaměřených na podporu upevňování právního státu, demokracie a lidských práv, hospodářského růstu, zaměstnanosti a sociální soudržnosti, zmírňování chudoby a ochranu životního prostředí, a bude tak přispívat k dlouhodobému cíli udržitelného rozvoje. Při provádění tohoto nového nástroje bude zohledněna nezbytná rovnováha mezi urychlením dynamiky otevírání a modernizace marocké ekonomiky a imperativem udržitelného společensko-ekonomického rozvoje.

Obě strany přitom budou pokračovat v provádění hospodářské integrace zahájením jednání o prohloubené a komplexní dohodě o volném obchodu (DCFTA), jimiž budou prohloubena již uzavřená nebo momentálně probíhající jednání odvětvová, zejména jednání o liberalizaci obchodu službami a o liberalizaci režimu usazování, a budou zkoumat možnost vzájemně zlepšovat preferenční koncese přijaté v rámci dohody o volném obchodu v oblasti zemědělských produktů, zpracovaných zemědělských produktů a produktů rybolovu, a to s přihlédnutím ke specifickým okolnostem u obou stran.

Tento nový nástroj tvoří spojovací článek mezi bývalým akčním plánem a společným dokumentem o rozšířeném statusu. Zahrnuje dohodnuté reformy a akce stanovené v rámci akčního plánu, jež doposud nebyly provedeny, a nové prvky obsažené ve společném dokumentu. Tento nový nástroj dále reflektuje zásady diferenciace a vlastní odpovědnosti, v souladu s marockým programem reforem. Dává plánu cesty k rozšířenému statusu provozní charakter. Nový dokument tak činí nezbytným, aby marocká vláda realizovala strategii legislativního přibližování na základě vyhodnocení stávajícího odstupu, vymezení priorit co do konvergence a prováděcího harmonogramu. Tato strategie bude podpořena podpůrnými programy EU.

Tímto dokumentem se mimo jiné stanoví postupné legislativní přibližování k *acquis communautaire* po jednotlivých etapách, a to s cílem postupně zaintegrovat marocké hospodářství do vnitřního trhu EU a podněcovat obchod, investice a růst. Za tímto účelem se obě strany zavazují, že zahájí systematickou analýzu rozestupu mezi marockou legislativou a evropským *acquis* na základě odkazů uvedených v akčním plánu. Bude provedeno vyhodnocení priorit a nezbytných prostředků k zajištění toho, aby tato konvergence byla realizována pro každé z odvětví v akčním plánu. Legislativní přibližování bude moci mít formu i) postupného úplného převzetí *acquis* v některých odvětvích v krátkodobém nebo dlouhodobém horizontu, ii) transpozice části *acquis* nebo iii) převzetí hlavních zásad *acquis* nebo osvědčených postupů v dané oblasti. Na konci prvních dvou let akčního plánu přijme

marocká vláda národní program legislativního přibližování k EU s cílem stanovení priorit, rozsahu a tempa, jak bylo požadováno v královském proslovu v roce 2010.

Nový akční plán se zaměří na programování, provádění a vyhodnocování podpory EU a bude přitom zohledňovat vyjádřené potřeby a dosažené dílčí výsledky. V tomto rámci dají Maroko i EU k dispozici prostředky k provádění dohodnutých priorit. Pokud jde o EU, tato podpora se bude poskytovat hlavně prostřednictvím národních orientačních programů dohodnutých s Marokem, kterými se stanoví priority podpory a orientační finanční rámec. Tato podpora bude poskytována za striktního dodržování pravidel a postupů relevantních pro provádění vnější pomoci EU.

K provádění podpory EU Maroku bude možno využívat rozmanité nástroje, včetně nástrojů vzešlých z reflexe o nové strategii vůči zemím evropského sousedství. K těmto nástrojům patří vzájemné poradenství a výměna odborných technických vědomostí, osvědčených postupů a know-how, podpora budování kapacit a podpora posilování institucí, podpora odvětvových reforem, podpora integrace a sociální a ekonomické soudržnosti a snižování rozdílů ve vývoji mezi regiony, jakož i podpora občanské společnosti.

Úvěry evropských finančních institucí budou v provádění tohoto nového akčního plánu rovněž hrát klíčovou úlohu. V tomto směru by Investiční nástroj sousedství a Nástroj pro evropsko-středomořské investice a partnerství (FEMIP), jež jsou financovány EU, měly vyvíjet značný pákový efekt s ohledem na poskytování úvěrů ve prospěch budování infrastruktur, jakož i na rozvoj soukromého sektoru a na uzavírání partnerství se soukromým sektorem. To mimo jiné umožní celkovou mobilizaci prostředků Evropské investiční banky (EIB) zaručených v rámci FEMIP.

Strany se rovněž dohodly, že budou společně přemýšlet o optimálním využívání nových prováděcích nástrojů finanční spolupráce, kupříkladu nástrojů zaváděných v důsledku nové strategie vůči zemím evropského sousedství, na straně jedné a o přístupu k odpovídajícím finančním prostředkům pro doprovázení Maroka v provádění reforem a v jeho přibližování k EU; přičemž cílem bude zlepšovat efektivitu a dostát stupni integrace, které budou moci Maroko a EU dosáhnout.

Provádění akčního plánu zahrnuje období pěti let (2013–2017). Zvláštní pozornost bude věnována prioritním opatřením uvedeným v tabulce, která tvoří nedílnou součást akčního plánu (viz příloha III). Během provádění mohou obě strany tento plán přizpůsobit v závislosti na nových prioritách marocké vlády a/nebo EU, aniž by musely přijmout nový akční plán.

K provádění reforem ve velkém množství oblastí je třeba stanovit přesné cíle a vyčlenit odpovídající prostředky. Výbor pro přidružení a podvýbory zřízené v rámci dohody zakládající přidružení budou zajišťovat pravidelný monitoring provádění akčního plánu, zejména pokud jde o dosažený pokrok a poskytnutou podporu. Strany budou moci rovněž vypracovat zprávy o pokroku. Mělo by být možné, aby k tomuto monitoringu přispívala občanská společnost.

Akční plán, který patří do procesu provádění rozšířeného statusu, tvoří významnou fázi ve vývoji vztahů mezi oběma stranami k privilegovanému partnerství.

Na tomto základě bude skupina *ad hoc* pro rozšířený status pokračovat v úvahách s cílem stanovit pro toto nové partnerství nové perspektivy a určit jeho obsah, nástroje a cíle.

II. AKČNÍ PLÁN

A. NA CESTĚ K PROSTORU SDÍLENÝCH HODNOT

1. POLITICKÝ A STRATEGICKÝ DIALOG

1.1 Spolupráce v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky

Posilovat dialog a spolupráci v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky s cílem zajistit pravidelné slaďování pozic v mezinárodních otázkách, zohledňovat zájmy každé ze stran a posilovat bezpečnost a stabilitu, zejména v Maghrebu.

Rozvíjet **bilaterální politický dialog** zejména pomocí:

- pořádání *ad hoc* summitů Maroko-EU;
- pořádání *ad hoc* schůzek ministra zahraničních věcí Maroka a vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyně Evropské komise;
- pořádání neformálních ad hoc schůzek ministra zahraničních věcí Maroka a jeho evropských kolegů;
- ad hoc účasti odvětvových ministrů Maroka a jejich evropských kolegů na setkáních u příležitosti pravidelných schůzek Rady ministrů EU;
- pořádání *ad hoc* schůzek vysokých funkcionářů Maroka a členů výborů a pracovních skupin Rady EU, zejména Politického a bezpečnostního výboru (PSC), Pracovní skupiny „Maghreb-Mashrek“ (MAMA), Pracovní skupiny pro Afriku (COAFR), Pracovní skupiny pro terorismus (COTER) a Pracovní skupiny pro lidská práva (COHOM).
- podpory Maroka případ od případu u prohlášení a rozhodnutí Rady EU v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) postupy stanovenými ze strany EU.

Lepší koordinace ve vícestranných grémiích

- Pořádat v New Yorku schůzky ministra zahraničních věcí Maroka a vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyně Evropské komise s cílem zajistit lepší koordinaci stanovisek obou partnerů.
- Podnikat společné iniciativy v rámci Rady OSN pro lidská práva a 3. výboru Valného shromáždění OSN a jiných mezinárodních organizací na základě priorit stanovených a dohodnutých oběma stranami a sestavit harmonogram koordinačních schůzek v Ženevě a New Yorku před schůzemi grémií OSN příslušných pro lidská práva.

- Zavádět neformální koordinační mechanismy s cílem přispět ke zlepšenému provádění multilaterálních úmluv.

- Konat schůze zaměřené na sladění a koordinaci, pokud jde o iniciativy v oblasti boje proti ohrožením mezinárodní, regionální a subregionální bezpečnosti.

- Slaďovat postoje Maroka a EU v tématu boje proti změně klimatu.

Posilovat spolupráci v oblasti předcházení konfliktům a zvládání krizí

- Posilovat spolupráci a dialog v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP).

- Stanovit, že dojde k uzavření rámcové dohody o bezpečnosti informací.

- Zajistit uzavření rámcové dohody o účasti Maroka na (civilních i vojenských) operacích EU ke zvládání krizí.

- Zajistit případnou účast na vzdělávacích akcích v oblasti předcházení konfliktům a zvládání krizí, které pořádá Evropská bezpečnostní a obranná škola (EBOŠ).

- Zkoumat možnosti slaďování v oblasti řízení po urovnání konfliktu a řízení hospodářské obnovy v oblasti posilování míru.

- Rozvíjet partnerství pro mír a bezpečnost v Africe, se zohledněním zájmů obou stran.

- Přispívat k úsilí OSN o urovnávání konfliktů.

- Aktivně se účastnit na iniciativě regionálních center chemické, biologické, radiologické a nukleární (CBRN) excelence určených k posílení institučních kapacit vůči rizikům CBRN bez ohledu na to, zda tato rizika jsou kriminálního, náhodného nebo přírodního původu (v Maroku se plánuje zřízení sekretariátu centra pro západní Afriku / pobřeží Atlantského oceánu).

Prohloubit spolupráci v oblasti nešíření zbraní hromadného ničení a kontrolu vývozu zbraní a zboží dvojího užití

- Přispívat k provádění závěrečného dokumentu konference o revizi Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) z roku 2010.

- Aktivně se angažovat v procesu sjednávání Smlouvy o obchodu se zbraněmi (ATT).

- Pořádat semináře a pracovní semináře věnované provádění zásad globální iniciativy boje proti jadernému terorismu (IGLTN/GICNT).

- Prohlubovat dialog o nešíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, který se bude týkat zkoumání zvláštních hrozeb pro regionální bezpečnost v souvislosti s těmito zbraněmi, zejména pomocí:

  – provádění platných mezinárodních závazků na národní úrovni, zejména usnesení Rady bezpečnosti OSN 1540/04 a 1977/2011;

– přistoupení k relevantním mezinárodním dokumentům v této oblasti a jejich provádění na národní úrovni, na základě intenzivnější spolupráce s příslušnými mezinárodními organizacemi, např. Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE);

– prohloubené spolupráce v oblasti předcházení nezákonnému obchodu a potírání nezákonného obchodu s látkami, zařízeními a know-how použitelnými při výrobě zbraní hromadného ničení nebo jejich nosičů;

– podpory univerzální platnosti a provádění Haagského kodexu chování proti šíření jaderných raket (HCOC) a Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT).

- Zavádět účinný národní systém kontroly vývozu zbraní a zboží dvojího užití, který umožní dohled nad vývozem a tranzitem zbraní a zboží použitelného při výrobě zbraní hromadného ničení, zejména pomocí:

  – přijetí předpisů na kontrolu vývozu, které se budou vztahovat zejména na konečné místo určení zbraní a zboží dvojího užití, a účinných a odpovídajících sankcí v případě jejich nedodržování;

  – rozvoje partnerství mezi administrativou a soukromými hospodářskými subjekty k zajištění rozšiřování a dodržování závazků v oblasti kontroly vývozu zbraní a zboží dvojího užití.

- Prohlubovat dialog o tématech souvisejících s kontrolou vývozu ručních palných a lehkých zbraní, jakož i kontrolou překládky a tranzitu, též pořádáním regionálních vzdělávacích a osvětových seminářů.

- Spolupracovat v oblasti prevence a potírání nezákonného obchodu s konvenčními zbraněmi, včetně ručních palných a lehkých zbraní.

1.2 Spolupráce v oblasti civilní ochrany

- Pokračovat v regionální spolupráci v oblasti prevence přírodních katastrof a katastrof způsobených člověkem, přípravy na ně a reakci na ně.

- Vytvořit operační ujednání mezi marockými orgány a orgány Evropské komise o spolupráci s monitorovacím a informačním střediskem (MIC) mechanismu civilní ochrany Unie při aktivacích mechanismu civilní ochrany Unie.

- Usnadnit posilování a diverzifikaci spolupráce v oblasti civilní ochrany, včetně prevence přírodních katastrof a technologických rizik, přípravy na ně a jejich řízení, vytváření systému varování pro přírodní katastrofy a vhodných vzdělávacích a specializačních akcí.

1.3 Regionální spolupráce

Podpořit provádění iniciativ a projektů regionální spolupráce

- Aktivně se zasazovat za optimální provádění Unie pro Středomoří, s cílem učinit z ní globální a solidární partnerský rámec.

- Zasazovat se o posilování mechanismů slaďování a spolupráce v rámci dialogu 5+5 a v rámci Svazu arabského Maghrebu (SAM)-EU: zejména vývojem projektů s „proměnlivou geometrií“ v oblasti společného zájmu.

- Prosazovat integraci uvnitř regionu, zejména uvnitř SAM, mimo jiné v oblasti hospodářské a obchodní.

- Prosazovat účinné provádění Agadirské dohody tak, aby se posílila hospodářská integrace mezi arabskými zeměmi na pobřeží Středomoří.

- Zintenzivnit bilaterální koordinaci o partnerství Afrika-EU.

2. DEMOKRACIE, PRÁVNÍ STÁT A SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

Opatření této kapitoly jsou zaměřeny na respekt vůči demokratickým zásadám a lidským právům, jakož i na správu věcí veřejných, a to zejména v rámci provádění marocké ústavy, která byla přijata dne 1. července 2011.

2.1 Demokracie, právní stát a správa věcí veřejných

Upevňovat instituce zaručující demokracii a právní stát a zásady oddělení a rovnováhy pravomocí

- Upevňovat úlohu parlamentu a vlády.

- Upevňovat úlohu politických stran v rámci demokratického pluralismu a zintenzivnit kontakty mezi politickými stranami a parlamentními skupinami.

- Zvyšovat příspěvek a podstatnou úlohu parlamentní opozice v parlamentní práci a zajistit její práva.

- Upevňovat úlohu občanské společnosti, zejména zintenzivněním koordinace s aktéry občanské společnosti a stranami zúčastněnými na vypracovávání předloh zákonů; za tímto účelem zavést koordinační grémia s cílem napomáhat jejich zapojení do vypracovávání, provádění a vyhodnocování veřejných politik.

- Posilovat účast občanů na utváření veřejného života, zejména prováděním jejich petičního práva a legislativním iniciativami.

- Vystupňovat opatření zaměřená na zvýšení míry voličské registrace a účasti na volebních konzultacích.

- Upevňovat opatření a administrativní instance, jež mají zajišťovat posilování demokratické praxe a praxe právního státu, zejména zřídit ústavní soud.

- Pokračovat v konání demokratických voleb v souladu s mezinárodními normami.

- Pokračovat v provádění zákona o nezávislém a neutrálním pozorování voleb, včetně zapojení dotyčné občanské společnosti.

- Pokračovat v provádění legislativních opatření, jež mají zaručit ženám i mužům rovný přístup k voleným úřadům a funkcím, a v úsilí o zvýšení účasti žen v politice.

- Povzbuzovat Maroko v provádění opatření umožňujících Maročanům s bydlištěm v zahraničí vykonávat své aktivní i pasivní volební právo.

- Vytvářet a posilovat akční schopnosti a nezávislost kapacity Národní rady pro lidská práva a úřadu veřejného ochránce práv.

Modernizace veřejné správy

- Zaručit rovný přístup k veřejným službám, rovné pokrytí území a kontinuity poskytování služeb, podřízení veřejných služeb normám kvality, transparentnosti, povinného skládání účtů a odpovědnosti. Přijmout a provádět za tímto účelem chartu veřejných služeb, kterou se stanoví soubor pravidel řádné správy věcí veřejných ve vztahu k fungování orgánů veřejné správy.

- Posilovat struktury pro kontakt s občany, pro poradenství občanům a pro vyřizování stížností v rámci veřejné správy a vypracovat programy školení pro pracovníky struktur pro kontakt s občany.

- Modernizovat řízení lidských zdrojů ve veřejné službě.

- Zjednodušit správní řízení.

- Provádět školení o politikách EU.

- Prosazovat rovnost zástupců pohlaví ve veřejné službě, a zejména přístup žen k odpovědným postavením.

- Spolupracovat v oblasti hodnocení veřejných politik.

2.2 Dekoncentrace, decentralizace a regionalizace

Upevňování procesu adminstrativní a rozpočtové decentralizace a dekoncentrace

- Provádět proces administrativní dekoncentrace.

- Posilovat řídicí a technické kapacity v oblasti vzdělávání a řízení lidských zdrojů územních samospráv.

- Provádět zákon o financích územních samospráv a jejich seskupení.

- Zjednodušovat a zlepšovat výběr daní na místní úrovni.

- Posilovat kapacity územních samospráv pro hodnocení a plnou mobilizaci jejich daňových potenciálů.

- Povzbuzovat iniciativy k partnerství a spolupráci mezi marockými a evropskými územními samosprávami.

- Provádět proces rozšířené regionalizace, a to přijetím a prováděním ústavního zákona, kterým se stanoví rámec a podmínky fungování územních samospráv.

- Posilovat administrativní kapacity, jež obstarávají a vedou projekt regionalizace, zejména v oblasti stanovení modelu financování a vyrovnávání, odpovídající administrativní organizace a rozvoje kapacit pro partnerství a uzavírání smluv.

- Profesionalizovat místní služby a zlepšit řízení projektů.

- Povzbuzovat opatření ke spolupráci mezi marockými územními orgány a Výborem regionů EU.

2.3 Reforma soudnictví

Reforma soudnictví a posílení jeho nezávislosti

- Posilovat nezávislost a účinnou práci soudcovského stavu a vytvořit Vrchní soudní radu.

- Provádět nezbytné reformy zaručující nezávislost soudního personálu, zejména pokud jde o jmenování, kariérní postup, odchod do důchodu a kázeň.

- Revidovat status soudcovského stavu a soudního personálu, jakož i právní rámec pro různé soudcovské profese.

- Zlepšit přístup ke spravedlnosti pro všechny, a to bezplatně pro ty, kdo nedisponují dostatečnými prostředky, v případech stanovených zákonem.

- Zaručit právo na spravedlivý proces, zásadu presumpce neviny a právo na podání soudního opravného prostředku.

- Dokončit nový trestní zákoník, revidovat trestní řád a občanský soudní řád v souladu s mezinárodními standardy.

- Vytvořit státní středisko pro sledování kriminality.

- Vyvinout alternativní způsoby urovnávání sporů, např. mediaci, rozhodčí a smírčí řízení, a uplatňovat alternativní tresty místo uvěznění spolu se systémem pomoci obžalovaným.

- Pokračovat v dekoncentraci soudů, revidovat územní rozprostření a organizaci soudů.

- Zjednodušit a zlepšit soudní řízení, včetně snížení doby trvání řízení, aby mohly být rozsudky vydávány v přiměřené době a bylo možno vynesené rozsudky vykonat.

- Zlepšit procesní pomoc zadrženým osobám v souladu se zákonem.

- Zlepšit vzdělávání soudců a ostatního soudního personálu v těchto oblastech: lidská práva, mezinárodní úmluvy, práva obžalovaných, obchodní právo.

- Posílit oddělení pro rodinu v rámci prvoinstančních soudů spolu s uplatňováním nového zákona o rodině.

- Posílit kapacity soudního sboru pro mladistvé a důstojníků služby kriminální a soudní policie pro mladistvé.

- Posílit kapacity a sociální infrastruktury podpory – sociální pracovníky a zařízení určená k dohledu nad mladistvými nebo k jejich převýchově.

- Zajistit uplatňování mezinárodních standardů v oblasti soudního systému pro mladistvé, zejména standardních minimálních pravidel OSN z roku 1985 pro organizaci soudního systému pro mladistvé (pravidla z Pekingu) a Obecných zásad OSN pro předcházení trestné činnosti mladistvých (Rijádské pokyny) z roku 1990.

Zlepšování podmínek ve vězení

- Zajistit vězňům plné respektování jejich práv ve všech stádiích pobytu ve vězení.

- Institučně posílit Všeobecnou delegaci pro vězeňskou správu a resocializaci, zejména v oblasti vzdělávání, dodržování práv vězňů (s cílem zlepšení podmínek ve vězení), boje proti přeplnění věznic a resocializace vězňů.

- Zaručit fyzickou a morální nedotknutelnost každé osoby a posilovat boj proti beztrestnosti v případě jejího narušení, mimo jiné v rámci závazků vyplývajících z Úmluvy OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

- Vzdělávat vedoucí a dozorce zvyšováním jejich odborných znalostí v oblasti pedagogiky, bezpečnosti a lidských práv.

- Zřizovat nová vzdělávací střediska ve věznicích.

- Spolupracovat v oblasti zlepšování resocializace vězňů.

- Zlepšovat podmínky ve věznicích snižováním přeplnění věznic v rámci programu výstavby a rekonstrukce věznic.

- Zlepšovat dekoncentraci zřízením devíti oblastních ředitelství pro decentralizovanou, místní správu věznic.

2.4 Podpora a ochrana lidských práv a základních svobod

Zajišťovat dodržování, podporu a ochranu lidských práv a základních svobod v souladu s mezinárodními normami

- Pokračovat v úsilí o sladění marocké legislativy s mezinárodními normami v oblasti lidských práv.

- Přiznat řádně ratifikovaným a zveřejněným mezinárodním úmluvám přednost před vnitrostátním právem a sladit vnitrostátní právo s těmito úmluvami (preambule ústavy).

- Dokončit proces transpozice a provádění Opčního protokolu k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW-OP).

- Po přezkoumání pravidelné zprávy o Maroku provádět doporučení Výboru pro odstranění rasové diskriminace (CEDR) vyhlášená na jeho 77. zasedání v Ženevě v srpnu 2010.

- Uložit u OSN přístupový dokument Maroka k Opčnímu protokolu č. 1 k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech (ICCPR) týkajícímu se postupu pro stížnosti, k Opčnímu protokolu k CEDAW a k Opčnímu protokolu k Úmluvě proti mučení.

- Ratifikovat Mezinárodní úmluvu na ochranu všech osob proti nucenému zmizení.

- Pokračovat v provádění doporučení všeobecného pravidelného přezkumu Rady OSN pro lidská práva ze strany Maroka.

- Zkoumat příležitost ke stálému přizvání Maroka na zvláštní zasedání OSN.

- Pokračovat v konzultacích s cílem ratifikovat Římský statut Mezinárodního trestního soudu.

- Zvýšit zákonnou ochranu práva na život a zachovávat faktické moratorium na trest smrti, a přitom pokračovat v dialogu o revizi ustanovení trestního zákoníku s cílem zrušení trestu smrti a o přistoupení k Opčnímu protokolu č. 2 k ICCPR.

- Pokračovat v provádění souboru doporučení Komise pro spravedlnost a smíření, zejména v provádění národní strategie boje proti beztrestnosti.

- Přijmout a provádět národní akční plán v oblasti demokracie a lidských práv.

- Zintenzivnit dialog a spolupráci v oblasti boje proti rasismu a xenofobii.

- Přijmout a provádět ústavní zákon, jímž se z berberského jazyka amazighe učiní úřední státní jazyk spolu s jazykem arabským.

- Zintenzivnit úsilí o podporu a zachování kulturních práv různých etnik marockého státu (zejména úsilí již iniciovaná v audiovizuální oblasti) a o zajištění ochrany dialektů, jimiž se v Maroku hovoří. Za tímto účelem zřídit Národní radu pro marocké jazyky a kulturu.

- Zaručit svobodný projev náboženského vyznání.

- Podpořit potírání všech forem diskriminace v souladu s článkem 26 ICCPR.

2.5 Svoboda slova, zejména v audiovizuální oblasti, a svoboda sdružování a shromažďování

Zajistit ochranu základních svobod podle mezinárodních norem

- Posilovat záruky svobody slova podle mezinárodních standardů.

- Přijmout nový tiskový zákon odpovídající mezinárodním standardům v oblasti lidských práv a podpořit vypracování a provádění etického kodexu pro novináře; zvážit omezení popř. zrušení opatření zahrnujících zbavení svobody pro novináře a zaručit ochranu zdrojů při výkonu jejich funkce.

- Efektivně uplatňovat samoregulaci tisku při zaručení striktního respektu k demokracii, etickým pravidlům a kodexům chování podle mezinárodních standardů.

- Završit zřízení národní tiskové rady.

- Provádět reformy napomáhající pluralitě médií a jejich nezávislosti, zejména nezávislosti finanční, mimo jiné liberalizací trhu v oblasti médií a reklamy.

- Posilovat úlohu Vysokého úřadu pro audiovizuální komunikaci (Haute Autorité de la Communication Audiovisuelle) při pokračování v procesu audiovizuální liberalizace a podpoře pluralismu médií a pluralitního vyjadřování názorových a myšlenkových proudů.

- Upevňovat externí audiovizuální pluralismus (pluralitu provozovatelů) i interní audiovizuální pluralismus (pluralitu obsahů) s cílem zajištění nezbytných prostředků k produkci diversifikovaných obsahů, zejména zaváděním profesionálního a efektivního informačního systému.

- Přijímat a provádět legislativní opatření týkající se práva na přístup k informacím, které má veřejná správa, volené instituce a orgány pověřené veřejnou službou.

- V oblasti tiskových deliktů zavádět mediační mechanismy před podáním žaloby k soudu.

- Účinně uplatňovat stávající právní předpisy o právu na sdružování a posilovat možnosti podat opravný prostředek proti rozhodnutím nebo opomenutím veřejné správy.

- Novelizovat zákon týkající se manifestací na veřejných komunikacích a veřejných shromáždění ve smyslu racionalizace mezi dodržováním veřejného pořádku a ochranou základních práv a svobod.

- Přijmout a provádět ústavní zákon o způsobech výkonu práva na stávku v koordinaci se sociálními partnery.

2.6 Podpora ženských práv

Podporovat občanská, politická, sociální a ekonomická práva žen a rovnost mezi muži a ženami ve všech oblastech

- Provádět CEDAW a zásadu rovnosti práv a svobod v oblasti občanské, politické, ekonomické, sociální, kulturní, vzdělávací a environmentální.
- Pracovat na realizaci rovnoměrného zastoupení mezi muži a ženami, na zřízení Úřadu pro rovnoměrné zastoupení a na potírání všech forem diskriminace.
- Provádět „vládní agendu pro rovnost 2011–2015“ mezi muži a ženami jakožto vládní akční plán na nastolení genderové rovnosti ve veřejných politikách.
- Provádět závěry evropsko-středomořské schůzky o úloze ženy ve společnosti (Marrákeš, listopad 2009).
- Zavádět a posilovat mechanismy a struktury pro podporu a ochranu ženských práv.
- Dále zavádět mechanismy a prostředky pro intenzivnější používání zákona o rodině dotčenými aktéry, pokračovat v úsilí o osvětu a vzdělávání personálu soudů o zásadách a cílech zákona o rodině a posilovat senáty příslušné pro spory podle zákona o rodině, pokud jde o odpovídající materiální a lidské prostředky.
- Zavést a provozovat Fond rodinné solidarity (Fonds de solidarité familiale).
- Dotvořit legislativní rámec v oblasti potírání násilí na ženách (v rámci reformy trestního práva a přijetí zákona proti násilí na ženách).
- Důrazněji uplatňovat opatření týkající se rovnosti, jež jsou stanovena v zákoníku práce.

2.7 Podpora práv dětí a zranitelných osob, zejména osob zdravotně postižených

Zajistit ochranu práv dětí a zdravotně postižených osob v souladu s mezinárodními normami

- Posilovat kontrolní mechanismy pro účinné uplatňování pracovního zákoníku, který zakazuje práci dětí mladších 15 let, v souladu s úmluvami 182 a 138 Mezinárodní organizace práce (MOP).
- Přijmout a provádět zákon o podmínkách zaměstnávání a práce týkající pracujících v domácnosti.
- Zobecnit režim lékařské pomoci nejchudším osobám.
- Přijmout a provádět zákon o právech zdravotně postižených osob.
- Zavést Poradní komisi pro rodinu a dětství (Conseil Consultatif de la famille et de l’enfance) a Poradní komisi pro mládež a sdružování (Conseil Consultatif de la jeunesse et de l’action associative).

2.8 Spolupráce mezi Marokem, EU a Radou Evropy

Rozvíjet spolupráci mezi Marokem a Radou Evropy, zejména v oblastech odborných znalostí Rady Evropy, a určení součinnosti mezi osami této spolupráce a opatřeními podniknutými v rámci partnerství Maroko-EU.

- Iniciovat spolupráci mezi Národní radou pro lidská práva (CNDH) Maroka a komisařem pro lidská práva Rady Evropy v oblasti podpory lidských práv.

- Zajistit postupné přistupování Maroka k relevantním úmluvám Rady Evropy v oblasti základních práv, jež jsou otevřeny k účasti zemí, které nejsou členy Rady Evropy, v souladu s postupy pro přistoupení Rady Evropy; jde zejména o tyto úmluvy:

  – Úmluva Rady Evropy o počítačové kriminalitě a dodatkový protokol k této úmluvě,

  – Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi,

  – Evropská úmluva o výkonu práv dětí,

  – Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání,

  – Úmluva o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu a financování terorismu,

  – úmluvy o potírání korupce a dodatkový protokol k těmto úmluvám,

  – Úmluva Rady Evropy o předcházení terorismu,

  – Evropská úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních a druhý dodatkový protokol k této úmluvě,

  – Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,

  – Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat,

  – úmluvy týkající se oblasti audiovizuální komunikace a podpora přistoupení Maroka k Evropské audiovizuální observatoři.

- Provádět program trojstranné spolupráce.

- Pokračovat v provádění statusu „partnera pro demokracii“ v Parlamentním shromáždění Rady Evropy.

- Povzbuzovat opatření ke spolupráci mezi marockými územními orgány a Kongresem místních a regionálních orgánů Rady Evropy.

- Zajistit, aby Maroko využívalo odborné znalosti Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise), jejímž členem je od roku 2007.

- Přibližovat právní rámec Maroka k právnímu rámci Rady Evropy v oblasti lidských práv.

2.9 Boj proti korupci

Spolupráce v oblasti boje proti korupci

- Provádět úmluvu OSN proti korupci a ostatní relevantní nástroje v oblasti boje proti korupci.
- Pokračovat ve spolupráci s OECD v oblasti předcházení korupce a boje proti korupci.
- Pokračovat v aktualizaci a harmonizaci marocké legislativy v oblasti předcházení korupci a boje proti korupci.
- Provádět akční plán národní strategie na předcházení korupci a boj proti korupci.
- Posilovat veřejné kapacity pro objektivní hodnocení politik vedených v oblasti předcházení korupci a boje proti korupci.
- Vypracovat přehled rizik korupce dvojí metodou – regionální a odvětvovou.
- Posilovat transparentnost, zjednodušit a dematerializovat postupy na úrovni veřejné správy, jakož i realizovat cíle elektronické veřejné správy.
- Posilovat instituce pro inspekce, kontrolu a předkládání účtů, aby se zejména zajistila transparentnost jejich rozhodnutí, a rozvíjet mezi nimi koordinační vazby.
- Posilovat pravidla pro integritu a transparentnost ve správě veřejných financí, v delegované správě veřejných služeb, v zadávání a vykonávání veřejných zakázek.
- Zřídit národní orgán pro prověřování bezúhonnosti a boj proti korupci, posilovat jeho úlohu, nezávislost a kapacity.
- Posilovat účast občanské společnosti na předcházení korupci.
- Sledovat provádění středisek právní pomoci v oblasti potírání korupce.
- Posilovat finanční soudy, včetně národního účetního dvora.
- Provádět zákon o ochraně obětí a oznamovatelů korupce.

V zájmu realizace souboru cílů zahrnutých v části *„PROSTOR SDÍLENÝCH HODNOT“* bude Maroko pokračovat v úsilí o osvětu u všech aktérů a národních činitelů, pokud jde o relevanci a inspirativnost zásad a hodnot stanovených Evropskou úmluvou Rady Evropy o lidských právech, Listinou základních práv a svobod EU a dílčími dohodami Rady Evropy, jakož i příslušnými evropskými směrnicemi v této oblasti. Orientační seznam evropských právních předpisů, jež je třeba v tomto období zohlednit, je přiložen k tomuto dokumentu (srov. příloha I). Toto úsilí o osvětu se bude týkat rovněž toho, aby národní zákonodárce bral tyto hodnoty a zásady v úvahu při vypracovávání vnitrostátních právních předpisů.

3. SPOLUPRÁCE V OBLASTI SOUDNICTVÍ A BEZPEČNOSTI

3.1 Justiční spolupráce v občanských a trestních věcech

Přijmout právní předpisy pro justiční spolupráci mezi státy.

- Provádět hlavní mezinárodní úmluvy, jako jsou:
  - Úmluva o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních, uzavřená v Haagu roku 1965,
  - Úmluva o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských a obchodních, uzavřená v Haagu roku 1970,
  - Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí, uzavřená v Haagu roku 1980,
  - Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, uzavřená v Haagu roku 1996.
- Posilovat dialog o mezinárodní ochraně dětí a otázkách rodinného práva v kontextu účasti Maroka na konferenci soudců na téma problémů rodinného práva uplatňovaného přes hranice, v kontextu „maltského procesu“, zahájeného Haagskou konferencí o mezinárodním právu soukromém.
- Zavádět konkrétní řešení pro předcházení konfliktů v oblasti rodičovské zodpovědnosti, a zejména předcházení únosů dětí, a zavádět řešení k řízení a urovnávání těchto konfliktů.
- Uzavřít dohodu o spolupráci mezi Marokem a Evropskou jednotkou pro soudní spolupráci (EUROJUST), s přihlédnutím k požadavkům v oblasti ochrany osobních údajů.

3.2 Policejní spolupráce

Pokračovat v rozvíjení spolupráce mezi policejními orgány Maroka a členských států.

- Podporovat policejní spolupráci v oblasti osvědčených postupů.
- Uzavřít dohodu o strategické spolupráci mezi příslušnými orgány Maroka a Evropským policejním úřadem (EUROPOL).
- Uzavřít dohodu o spolupráci mezi Marokem a Evropskou policejní akademií (CEPOL) a zajistit účast Maroka na vzdělávacích akcích CEPOL.
- Vytvořit vysokou školu specializovanou na oblast boje proti kriminalitě.

3.3 Spolupráce v oblasti boje proti terorismu

Pokračovat v rozvoji a posilování spolupráce v oblasti předcházení terorismu a boje proti terorismu.

- Posilovat spolupráci v oblasti předcházení terorismu a boje proti terorismu, a to na úrovni prevence, zpravodajství a justiční a policejní spolupráce.

- Dále provádět usnesení Rady bezpečnosti OSN 1988/11, 1989/11 a 1373/01 a ratifikovat všechny příslušné mezinárodní úmluvy a protokoly.

- Pokračovat ve spolupráci v rámci Pracovní skupiny pro terorismus (COTER).

- Provádět právní předpisy v oblasti boje proti terorismu, včetně právních předpisů o předcházení financování terorismu a boji proti financování terorismu, se souběžným zaručením dodržování lidských práv.

3.4 Spolupráce v oblasti boje proti organizované trestné činnosti

Ratifikovat a provádět mezinárodní nástroje boje proti organizované trestné činnosti.

- Provádět Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a dodatkové protokoly k této úmluvě proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky, proti nedovolené výrobě střelných zbraní a jejich součástí, dílů a střeliva a obchodování s nimi, jakož i dodatkového protokolu o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi.

- Vypracovávat právní předpisy podle relevantních mezinárodních norem a nástrojů.

- Vypracovávat právní předpisy o předcházení a potírání obchodu s lidmi podle mezinárodních standardů a dokumentů.

- Posilovat opatření zaměřená na nejzranitelnější skupiny (ženy a děti).

- Pořádat vzdělávací akce v oblasti mechanismů předcházení a potírání organizované trestné činnosti, zejména o obchodování s lidmi, včetně identifikace, ochrany a podpory obětí tohoto obchodu.

- Zlepšovat analytické nástroje o povaze tohoto trestného činu, metod přesunů, obchodování a vykořisťování.

- Provádět výměnu informací a osvědčených postupů v oblasti předcházení a potírání počítačové kriminality.

Vyvíjet metody boje proti obchodování s lidmi.

- Posilovat globální strategii zaměřenou na náboráře, osoby přepravující a přechovávající přistěhovalce, vykořisťovatele, ostatní zprostředkovatele, klienty a příjemce.

- Zahájení akcí specializovaného vzdělávání pro soudní personál, policejní orgány a personál pověřený kontrolou hranic.

3.5 Potírání a prevence drog, včetně obchodu s omamnými látkami

Vystupňovat boj proti obchodu s omamnými látkami, mimo jiné proti jejich tranzitu a vývozu, a proti toxikomanii, zejména prevencí, v rámci provádění různých částí národní antidrogové strategie.

- Posilovat národní strategie prevence a potírání drog, včetně akcí v oblasti snižování poptávky, nabídky, preventivních akcí a opatření pro rozvoj regionů.
- Pokračovat v dialogu v oblasti prevence a potírání drog.
- Zahájit akce pro spolupráci s Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), s cílem zejména součinnosti s národním monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost.
- Zahájit specializované vzdělávací akce pro agentury a personál pověřený prováděním zákona (zejména policejní síly), přebíráním do péče a ošetřením.
- Posilovat kapacity Národní komise pro omamné látky.
- Spolupracovat v rámci pokračování v procesu likvidace pěstování marihuany a provádění programů alternativního rozvoje.
- Zajistit, aby Maroko rozvíjelo programy prevence, ošetřování a rehabilitace drogově závislých osob, a to i ve spolupráci s příslušnými orgány Rady Evropy.
- Posilovat specifické struktury umožňující zajistit zdravotní a sociální péči o osoby nacházející se ve stavu drogové závislosti.
- Spolupracovat na vypracování norem v oblasti zneužívání chemických prekurzorů a ostatních látek používaných pro výrobu drog.

3.6 Praní peněz a hospodářské a finanční trestné činy

Vystupňovat úsilí a spolupráci proti praní peněz a financování terorismu

- Provádět článek 61 dohody zakládající přidružení.
- Provádět výměnu informací o evropských právních předpisech, postupech, typologii a o mezinárodních nástrojích (zejména doporučení Finančního akčního výboru – FATF) v oblasti prevence a potírání praní peněz a financování terorismu.
- Pokračovat ve vývoji legislativního a regulačního rámce v oblasti prevence a potírání praní peněz a financování terorismu v souladu se zásadami doporučení FATF.
- Posilovat národní mechanismy prevence a potírání praní peněz a financování terorismu.
- Vystupňovat výměnu informací mezi evropskými systémy finančních zpravodajských jednotek (Financial Intelligence Unit – FIU) a marockým systémem, zejména v rámci Egmontské skupiny.

- Vypracovávat vzdělávací programy pro soudní personál, státní zástupce, policejní síly a veškeré správní orgány zapojené v dané oblasti.

- Posílit kapacity a upevnit preventivní úlohu marocké FIU.

- Pokračovat v osvětových kampaních pro osoby, jichž se daná problematika týká.

- Vypracovat postupy pro kontrolu a sledování osob, jichž se daná problematika týká.

3.7 Správa hranic, mobilita osob a migrační politika, mezinárodní ochrana a azyl

Pokračovat v dialogu o migraci, mobilitě a bezpečnosti, přičemž jsou sledovány zejména tyto cíle:

- lépe organizovat zákonné migrace,

- maximalizovat pozitivní dopad migrací na rozvoj,

- účinně potírat nedovolenou migraci a obchodování s lidmi, mimo jiné spoluprací v oblasti zpětného přebírání a lepší kontroly hranic,

- podporovat mezinárodní ochranu a posilovat azylovou politiku,

- podporovat a dodržovat práva migrantů, a to jak občanů Maroka pobývajících v EU, tak občanů třetích zemí nacházejících se v Maroku,

- podpořit iniciativy ve prospěch jak začlenění řádných marockých migrantů vstupujících do EU, tak opětovného sociálního a profesního začlenění Maročanů vracejících se do své země původu.

Cílem dialogu je uzavřít partnerství v oblasti mobility, v jehož rámci obě strany dohodnou a budou provádět četné iniciativy v oblasti migrace, mobility a bezpečnosti. Opatření identifikovaná v tomto dialogu by mimo jiné zahrnovala zvýšený přístup k legálním kanálům migrace, zmírnění podmínek pro udělování víz (s využitím mimo jiné vízového kodexu EU), zpětné přebírání do země provenience, jakož i sociální a profesní znovuzačlenění v případě dobrovolného návratu.

Toto partnerství v oblasti mobility je koncipováno jako rámec pro dlouhodobou spolupráci v souladu s celkovým přístupem k otázce migrací a mobility a s marockou politikou v dané oblasti a vychází z politického dialogu a spolupráce, jež se v průběhu doby vyvine na základě stávajících vztahů mezi Marokem a EU.

Rozvíjet mezinárodní ochranu a azylovou politiku pomocí:

- posilování marockého legislativního a institučního rámce v oblasti práva na azyl v souladu s mezinárodními standardy a ustanoveními marocké ústavy,

- další realizace zásad Ženevské konvence z roku 1951 a jejího protokolu z roku 1967, např. pokud jde o způsoby identifikace migrantů, kteří potřebují mezinárodní ochranu, uplatňování zásady nenavracení, důsledků obdržení právního postavení uprchlíka,

- posilování veřejných politik v oblasti migrace zohledňováním potřeb mezinárodní ochrany a nezbytnosti poskytnout uprchlíkům trvalá řešení umožňující jejich začlenění,

- pokračování ve spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) v rámci výkonu jeho mandátu v Maroku a rozvoje národních struktur pro řešení kompletního postupu při udělování azylu.

3.8 Ochrana osobních údajů

Zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů v rámci vývoje aplikací informační společnosti, veřejných databází a elektronického obchodu

- Zintenzivnit spolupráci mezi národní komisí pro kontrolu ochrany osobních údajů a podobných evropských orgánů pro kontrolu zpracovávání osobních údajů.

- Chránit osobní údaje v kontextu rozvoje elektronického obchodu (elektronický podpis, správa názvů domén).

4. SBLIŽOVÁNÍ MEZI OBČANY

4.1 Parlamentní spolupráce

- Posilovat úlohu Smíšeného parlamentního výboru EU-Maroko.

- Posilovat technické, organizační a legislativní kapacity parlamentu.

- Zajistit spolupráci mezi marockým parlamentem a Evropským parlamentem na utužování partnerství mezi Marokem a EU, zejména prováděním tohoto akčního plánu.

4.2 Podněcovat sítě pro výměnu názorů a konzultace mezi aktéry občanské společnosti a zapojovat nové aktéry

- Posilovat organizační, řídicí a propagační kapacity marockých nevládních aktérů.

- Podněcovat výměnu názorů mezi marockými a evropskými nevládními organizacemi.

- Usnadňovat přístup občanské společnosti, zejména sdružení a domovů mládeže, k novým informačním a komunikačním technologiím.

- Posilovat úlohu agentur pro regionální rozvoj při provádění programů spolupráce, výměny zkušeností a posilovat kapacity aktérů občanské společnosti.

- Zavádět posílený dialog mezi EU (včetně Agentury Evropské unie pro základní práva) a marocké Národní rady pro lidská práva.

4.3 Utváření vztahů mezi územními celky Maroka a EU, jakož i s Výborem regionů

- Posilovat výměny názorů mezi marockými a evropskými územními celky v rámci Evropsko-středomořského shromáždění zástupců regionů a měst (ARLEM).

- Podporovat územní samosprávy ve vypracování projektů spolupráce, zejména prostřednictvím rozvojových agentur.

- Podporovat správu věcí veřejných na více úrovních, jakož i spolupráci různých institučních stupňů.

- Posilovat územní orgány a provádět programy modernizace a vzdělávání orgánů místní a regionální správy.

4.4 Spolupráce mezi Hospodářskou a sociální radou Maroka a Evropským hospodářským a sociálním výborem

Posilovat svazky a podporovat strukturovanou spolupráci mezi Hospodářskou a sociální radou Maroka a Evropským hospodářským a sociálním výborem

- Budovat strukturovanou spolupráci a pravidelný dialog mezi oběma institucemi.

- Podporovat sociální dialog mezi sociálními partnery a organizacemi marocké občanské společnosti a s organizacemi EU.

- Zajistit výměnu informací, publikací a databází tak, aby přispívala ke zdokonalení činností a obohacení jednání v obou těchto institucích.

- Pořádat společné konference o tématech společného zájmu.

4.5 Spolupráce mezi úřadem veřejných ochránců práv a evropským veřejným ochráncem práv

Vytvářet strukturovanou spolupráci a pravidelný dialog mezi oběma institucemi

- Posilovat odborné znalosti v oblasti zprostředkování.

- Vypracovat akční program týkající se projednávané úmluvy, zejména:

  – mechanismů posilování práv občanů vůči veřejné správě,

  – mechanismů posílení morálních zásad ve veřejném sektoru,

  – mechanismů šíření kultury lidských práv a zásad dobré veřejné správy.

- Koordinovat akce obou institucí v rámci mezinárodních grémií.

4.6 Kulturní spolupráce

- Završit proces ratifikace a provádění Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005.

- Posilovat kulturní spolupráci ve prospěch podpory mezikulturního dialogu.

- Působit v rámci mezinárodních fór, jako je UNESCO, na podporu a ochranu kulturní rozmanitosti.

- Podporovat dialog a spolupráci v oblasti zachování a zhodnocování historického dědictví / kulturního dědictví a podporovat rozvoj kulturních odvětví.

- Zintenzivnit účast Maroka na programech kulturní spolupráce ve středomořské oblasti (Euromed Heritage a Euromed Audiovisuel), a to zapojením dotyčných marockých instancí, např. Vysokého úřadu pro audiovizuální komunikaci (Haute Autorité de la Communication Audiovisuelle – HACA), Královského ústavu pro berberskou kulturu (Institut Royal de la Culture Amazighe – IRCAM), Rady marocké komunity v zahraničí (Conseil de la communauté marocaine à l'étranger – CCME) atd.

- Modernizovat a zlepšit správu odvětví kultury (veřejného i soukromého).

- Rozvíjet úlohu Maroka v oblasti podpory mezikulturního dialogu, a to posilováním kulturních odvětví s cílem zintenzivnění produkce a šíření audiovizuálních obsahů odrážejících zejména hodnoty a cíle sdílené s EU.

- Spolupracovat se Střediskem Sever-Jih Rady Evropy.

- Spolupracovat v oblasti nového přepracování marockého národního plánu pro Alianci civilizací.

B. NA CESTĚ KE SPOLEČNÉMU HOSPODÁŘSKÉMU PROSTORU

5. HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ REFORMA

5.1 Makroekonomický rámec

Upevňovat dosažený pokrok s cílem zlepšování makroekonomické výkonnosti a podpory růstu, zaměstnanosti a rozvoje

- Pokračovat v upevňování stability makroekonomického rámce, a to též podporou udržitelné pozice běžného účtu a rozvoje hospodářství, zejména zahraničního obchodu.

- Pokračovat v obezřetné rozpočtové politice s cílem střednědobé rozpočtové konsolidace k zajištění stability a udržitelnosti veřejných financí.

- Pokračovat v politice snižování veřejného zadlužení.

- Posilovat provozní kapacity centrální banky při provádění politiky dohledu nad bankovním systémem a zvládání inflace.

- Posilovat systém správy financí, zejména výměnou odborných znalostí.

- Diverzifikovat zdroje hospodářského růstu.

- Pokračovat v reformě veřejné správy.

- Pokračovat v úsilí o reformu režimu subvencí cen energie a některých potravinářských produktů, a to s cílem snížení rozpočtové zátěže a zajištění udržitelnosti veřejných financí v důsledku odpovídajícího zacílení, zejména ve prospěch obyvatel s nízkými příjmy.

5.2 Zdanění

Pokračovat v provádění daňové politiky a daňové správy, jež jsou v souladu s mezinárodními a evropskými normami.

Zajistit úroveň veřejných příjmů a zvyšovat spravedlnost daňového systému

- Pokračovat v ozdravování režimů výjimek a omezit vytváření nových daňových osvobození.

- Rozšířit daňovou základnu.

- Pokračovat v reformě DPH zjednodušením a zlepšením hospodářské neutrality této daně.

- Pokračovat v reformě daně z příjmů.

- Rozvíjet kázeň daňových poplatníků a postupně zdaňovat neformální sektor.

Modernizace daňové správy

- Pokračovat v dematerializaci poskytování služeb Generálního ředitelství pro daně (Direction Générale des Impôts – DGI).

- Pokračovat v procesu zjednodušování daňového systému, zejména v harmonizaci lhůt pro podávání daňových přiznání, lhůt k podání opravných prostředků nebo lhůt pro sankce.

- Zlepšovat účinnost a efektivitu daňové kontroly, zejména na základě nových přístupů, např. přístupu podle rizika v kombinaci se zacílením, a vybavením DGI automatickou programovací metodou pro kontrolu a audit.

- Zlepšit systémy interní kontroly: sledovatelnost rozhodnutí, interní řídicí postupy, audit a kontrola řízení, nástroj ke sledování ukazatelů výkonnosti, srovnávací přehled atd.

- Zlepšit kvalitu služby obecně a kontaktu s poplatníky zvláště.

Daňová spolupráce a postupná konvergence směrem k evropskému režimu v oblasti daně z příjmu společností

- Pokračovat v dialogu a prohlubovat dialog o provádění zásad dobré daňové správy, včetně kodexu chování EU v oblasti zdanění podniků.

- Provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky v jejím rozměru zdanění příznivého pro investice.

- Zajistit vzdělávání vedoucích pracovníků DGI.

5.3 Správa a kontrola veřejných financí

Zvyšovat transparentnost, účinnost a efektivitu způsobů programování, řízení, provádění a kontroly veřejných výdajů.

Pokračovat v provádění racionální správy veřejných financí

- Přijmout nový ústavní zákon o připravovaném finančním zákonu, jímž se zavedou tyto zásady:

  – víceleté plánování,

  – správa soustředěná na výkonnost,

  – rozpočtová transparentnost pomocí přepracování rozpočtové struktury s těžištěm na pojetí programů,

  – rozpočtová udržitelnost zavedením nových pravidel,

  – zvýšená a přesněji vymezená úloha parlamentu v rozpočtovém procesu.

Pokračovat v modernizaci veřejného účetnictví, do nějž se postupně zahrne logika správy národního bohatství

- Zobecnit systém informací o správě veřejných výdajů.

- Posilovat administrativní (zejména dekoncentrované) a správní kapacity příslušné pro rozpočtové řízení.

- Modernizovat systém řízení místních veřejných financí.

Modernizovat systém interní kontroly veřejných výdajů

- Pokračovat v posilování kapacit příslušných správ (Generální inspekce financí – Inspection général des finances/IGF, Generální inspekce ministerstev – Inspection générale des ministères/IGM, Generální inspekce územních správních orgánů – Inspection générale des administrations territoriales/IGAT) pro audit a kontrolu správnosti a výkonnosti veřejných výdajů.

- Pokračovat v postupném přibližování k mezinárodním normám a metodologiím (Mezinárodní federace účetních/IFAC, Institut interních auditorů/IIA, Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí/INTOSAI), jakož i k osvědčeným postupům EU v oblasti kontroly a auditu veřejných příjmů a veřejných výdajů.

- Provádět legislativu o odpovědnosti vedení (schvalujících osob), kontrolorů a veřejných účetních znalců.

- Posílit kapacity pro účinnější provádění právních předpisů o státní finanční kontrole veřejných podniků.

- Zajistit výměnu zkušeností a odborných znalostí mezi marockými institucemi pro kontrolu a audit veřejných financí a podobnými institucemi evropskými.

Posilovat systém externí kontroly veřejných výdajů

- Posilovat kapacity národního účetního dvora.

- Zajistit výměnu zkušeností mezi marockým účetním dvorem a institucemi pro externí kontrolu členských států EU.

- Posilovat rozpočtovou demokracii posilováním pravomocí a analytické kapacity parlamentu ve stádiu každoročního přijímání a provádění finančních (rozpočtových) zákonů.

5.4 Strukturální reformy zaměřené na konkurenceschopnost marockého hospodářství

Strukturální reforma a pokrok k funkční a konkurenceschopné tržní ekonomice

- Pokračovat v reformách pro zlepšení podnikatelského prostředí, včetně probíhající práce na investiční chartě a na fyzických infrastrukturách s cílem podpořit investice, zvýšit konkurenceschopnost a rozvíjet zaměstnanost.

- Zavést mechanismus varování a včasné konzultace v oblasti opatření s dopadem na obchod a investice.

- Uplatňovat řídicí schéma pro integrované průmyslové platformy a komerční plochy v rámci Národního paktu pro vznikající průmysl a Plánu Rawaj pro obchod a distribuci.

- Zlepšovat poskytování průmyslových a komerčních terénů.

- Pokračovat v provádění opatření zaměřených na zvýšení produktivity a vytváření pracovní síly v odvětvích, jež jsou pilíři ekonomiky, zejména v odvětvích podle Národního paktu pro vznikající průmysl (aeronautice, automobilovém průmyslu, elektronice, *offshoringu*, zemědělsko-potravinářském odvětví a textilním průmyslu).

- Provádět strategické a komerční studie, jež umožní vývoj průmyslových odvětví a nových segmentů činností.

5.5 Zaměstnanost (včetně základních sociálních práv a základních pracovních norem) a sociální politika

Posilovat dialog a spolupráci v oblasti zaměstnanosti, sociální politiky a rovnosti mezi ženami a muži.

Podporovat rovnost mezi ženami a muži

- Aktivně podporovat rovnost mužů a žen na všech úrovních (zaměstnanosti, vzdělání, školení, podnikání a rozhodování).

- Pokračovat v politice rovnoměrného zastoupení a v politice potírání stereotypů o ženách a mužích.

- Upevňovat ochranu těhotných žen na pracovišti.

Posilovat základní sociální práva a základní pracovní normy

- Vytvářet podmínky, jimiž se přiblíží perspektiva ratifikace Úmluvy č. 87 Mezinárodní organizace práce (MOP) o odborové svobodě a o ochraně práva odborově se organizovat.

- Posilovat kontrolu provádění a faktického uplatňování právních ustanovení úmluv 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 a 182 MOP.

- Posilovat mechanismus kontroly uplatňování pracovněprávních předpisů, včetně ustanovení upravujících práci dětí.

- Pokračovat v jednáních s hospodářskými a sociálními partnery s cílem přijmout ústavní zákon o výkonu práva na stávku.

- Posilovat odpovídající a nezávislé struktury sociálního dialogu (bipartitního a tripartitního), včetně kapacit sociálních partnerů.

- Podporovat sociální odpovědnost podniků a rozvoj podnikatelských praktik, jež dodržují Globální pakt OSN a Tripartitní deklaraci MOP o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku, jakož i praktiky OECD v dané oblasti.

- Posilovat systém pro podporu a sledování zdraví, hygieny a bezpečnosti na pracovištích, mimo jiné vzdělávacími akcemi na tato témata, institucionalizací zásady předběžné opatrnosti, prevencí profesních rizik souvisejících s manipulací s nebezpečnými nebo toxickými látkami a výměnou osvědčených postupů a analýz v této oblasti s cílem snížit počet pracovních úrazů a nemocí z povolání.

- Přibližovat vnitrostátní právní předpisy obecným zásadám evropských směrnic týkajících se předcházení profesním rizikům a ochrany bezpečnosti a zdraví, vyloučení rizikových a nehodových faktorů, informací, konzultací, vyvážené účasti a školení pracovníků a jejich zástupců[2] a zajistit sledování provádění těchto zásad Národním institutem pro životní podmínky při práci.

- Posilovat metody transparentní registrace a zpracování v souladu se souborem statistik o pracovních úrazech.

Zavádět politiky zaměstnanosti, zaměstnatelnosti a důstojné práce s cílem rozvíjení zaměstnanosti a boje proti nezaměstnanosti. Podporovat přístup k důstojnému produktivnímu zaměstnání v kontextu formální ekonomiky

[2] Stanoveno ve směrnici Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (Úř. věst. L 183, 29.6.1989).

- Rozvíjet politiku zaměstnanosti, zaměstnatelnosti a důstojné práce v Maroku s přihlédnutím k hlavním směrům evropské strategie zaměstnanosti a k akčnímu rámci vymezenému konferencí ministrů Euro-Med o zaměstnanosti v Marrakéši v listopadu 2008, v souladu se zásadami spravedlnosti a sociální rovnosti, a zejména:

  – zvyšovat procento populace činné ve formálním produktivním odvětví, zvyšovat procento pracujících žen a podíl osob samostatně výdělečně činných ve výdělečně činné populaci;

  – rozvíjet vzdělávání vedoucí k získání kvalifikace (zejména učňovské vzdělávání a programy kombinující práci a studium), zejména pro mladé lidi s cílem zvýšení jejich zaměstnatelnosti;

  – zajistit, aby byly kvalifikace lépe přizpůsobeny potřebám trhu práce, a zejména usnadnit začlenění mladých lidí a žen do produktivních pracovních míst formálního pracovního odvětví;

  – zavádět systém hodnocení a kontroly opatření na aktivní podporu zaměstnanosti s cílem zvýšení jejich efektivity a adekvátnosti vzhledem k potřebám trhu práce; posilovat kapacity Národní agentury pro podporu zaměstnanosti a pracovních dovedností (Agence nationale pour la promotion de l´emploi et des compétences – ANAPEC);

  – provádět integrovaný program důstojné práce poté, co tento program přijmou Maroko a MOP, a sledovat cíle a ukazatele tohoto programu.

Podporovat přijetí a uplatňování obecného mechanismu pro politiky sociální ochrany a sociálního začlenění

- Přijmout a provádět režim odškodňování při ztrátě zaměstnání.

- Zajistit pokračování trendu soustavného snižování podílu populace, která se nachází v absolutní nebo relativní chudobě nebo v situaci zranitelnosti.

- Zajistit pokračování trendu soustavného snižování míry sociálního vyloučení (např. procentního podílu obyvatelstva žijícího v chudinských čtvrtích).

- Pokračovat ve spolupráci s cílem realizovat marocký cíl snížení chudoby a zlepšení sociální soudržnosti.

- Zaručit aktivní sociální začlenění pro všechny povzbuzováním k účasti na trhu práce, zejména u nejzranitelnějších skupin.

- Zavést konkrétní právní a správní opatření pro sociální a profesní začlenění osob se zdravotním postižením.

- Rozšířit povinné zdravotní pojištění na všechny sociální a profesní kategorie (zejména na osoby samostatně výdělečně činné, svobodná povolání a studenty).

- Zajistit výměnu osvědčených postupů s cílem rozšířit oblast působnosti a zvýšit úroveň sociální ochrany, zejména ve vztahu k nejchudším vrstvám obyvatelstva.

- Zaručit finanční udržitelnost systému sociální ochrany.

Zdokonalit systém zdravotní péče nebo zdravotního pojištění tak, aby se v oblasti kvalitní základní zdravotní péče vztahoval na veškeré obyvatelstvo (a zejména na sociálně znevýhodněné občany)

- Snižovat průměrné přímé výdaje domácností (výdaje v hotovosti), zejména u sociálně nejvíce znevýhodněných kategorií obyvatel.

- Zvýšit podíl obyvatelstva, jež skutečně spadá pod systém zdravotního pojištění nebo pod systém nemocenské podpory.

Konvergence: Pro realizaci těchto reforem Maroko v oblasti přibližování právních předpisů zohlední za podpory EU relevantní evropské směrnice, jež se týkají bezpečnosti a zdraví při práci (vypracování nového legislativního a regulačního rámce pro předcházení profesním rizikům), rovnosti příležitostí mezi muži a ženami, ochrany proti diskriminaci a práva na práci, jakož i Listinu základních práv EU.

5.6 Regionální a místní rozvoj

- Upevňovat proces rozvoje na místní úrovni:
  - posilovat institucní a finanční zdroje obcí, zejména venkovských („Obce 2015“);
  - zajistit obecné vypracovávání, přijímání a pravidelné revidování obecních rozvojových plánů;
  - podporovat spolupráci mezi obcemi;
  - modernizovat obecní správu informatizací, dematerializací postupů a zlepšením kvality služeb občanům;
  - posilovat partnerství mezi územními samosprávami, soukromým sektorem a nevládními organizacemi s cílem zřízení a správy místních a regionálních infrastruktur a zařízení;
  - mobilizovat daňový potenciál územních samospráv.
- Urychlit snižování nerovností mezi regiony a nerovností mezi venkovem a městem:
  - stanovit a realizovat politiky regionálního rozvoje a politiky zaměřené na specifické oblasti (např. na horské oblasti);
  - vypracovat a provádět regionální rozvojové plány na úrovni 16 regionů;
  - snižovat nerovnosti v přístupu k základním sociálním a hospodářským infrastrukturám;
  - posilovat kapacity aktérů regionálního a místního rozvoje;
  - při příštích společných hodnoceních (za účasti Maroka a Komise) provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky a s výhradou disponibilního

financování prověřit, zda je tato charta známa a uplatňována v celé zemi, a to i mimo střediska hospodářského rozvoje, a jaké jsou její dopady v různých regionech a na konečné beneficienty;

– prohlubovat spolupráci mezi Marokem a EU pomocí regionálních a přeshraničních programů s cílem snížit nerovnováhu ve vývoji regionů a zvýšit jejich prosperitu.

5.7 Sociální a lidský rozvoj

- Usilovat o zvýšení účinnosti projektů Národní iniciativy pro lidský rozvoj (Initiative Nationale pour le Développement Humain – INDH).
- Posilovat kontrolu a vyhodnocování projektů INDH.
- Prosazovat mikroprojekty, jež vytvářejí pracovní místa a stabilní příjem.
- Zvyšovat účast žen, mladých lidí a osob se zvláštními potřebami ve správních orgánech INDH.

5.8 Udržitelný rozvoj

- Finalizací rámcového zákona provést zadání týkající se udržitelného rozvoje z Národní charty pro životní prostředí a udržitelný rozvoj.
- Pokračovat v zavádění struktur a postupů souvisejících se strategickým plánováním v oblasti udržitelného rozvoje, jakož i v koordinaci mezi různými aktéry**.**

6. OBCHOD, TRH A LEGISLATIVNÍ REFORMA

6.1 Přibližování legislativního rámce Maroka k legislativnímu rámci EU v těchto oblastech

- Zavést mechanismus pro zmapování nesouladu mezi marockou legislativou a *acquis communautaire* s cílem usnadnit provádění národního programu legislativního přibližování k EU.
- Určit přednostní oblasti pro legislativní přibližování, jakož i nezbytné národní zdroje a rozfázování provádění programu.

6.2 Obchodní vztahy včetně uzavření prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu

V souladu s doporučeními cestovní mapy Euromed a s cíli společného dokumentu o rozšířeném statusu budou obě strany především pracovat na uzavření prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu (DCFTA) a ve střednědobém horizontu na zřízení společného hospodářského prostoru.

Provádět závazky přijaté v rámci hlavy II dohody zakládající přidružení (volný pohyb zboží)

- Sledovat provádění otázek souvisejících s obchodní částí dohody EU-Maroko zakládající přidružení, zejména s ohledem na vzájemné odstranění celních i necelních omezení dovozu a vývozu zboží.

- Pokračovat v liberalizaci obchodu se zbožím a prohlubovat ji v souladu s odvětvovými politikami.

- Provádět a sledovat dohodu o liberalizaci obchodu se zemědělskými produkty, se zpracovanými zemědělskými produkty, s rybami a produkty rybolovu.

- Vzdělávat personál a posilovat administrativní kapacity v oblasti mezinárodního obchodu.

Přispívat k realizaci evropsko-středomořské zóny volného obchodu

- Nadále provádět dohodu o volném obchodu se středomořskými partnery na regionální, vnitroregionální nebo bilaterální úrovni.

- Uplatňovat a sledovat provádění dohody o urovnávání obchodních sporů, včetně podpory vzdělávání ústředního týmu marockých rozhodčích soudců pro mezinárodní obchod, kteří mohou vykonávat funkci rozhodčího v rámci postupu pro urovnání sporu.

- Pokračovat v provádění Agadirské dohody ve všech oblastech, jež v současnosti do oblasti působnosti této dohody spadají; usilovat o zahrnutí řady dalších oblastí, např. služeb a investic, a podněcovat rozšíření Agadirské dohody na další země regionu.

- Provádět iniciativy pro posílení evropsko-středomořského partnerství, a zejména vytvořit evropsko-středomořský mechanismus pro usnadňování obchodu a investic, jehož jednou složkou bude mechanismus varování a včasné konzultace o opatřeních s dopadem na obchod a investice.

- Prohlubovat spolupráci a dialog při stanovení a používání nástrojů na ochranu trhu.

- Pokračovat v probíhajících bilaterálních jednáních o liberalizaci obchodu službami a režimu usazování.

Uzavření prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu (DCFTA)

- Zahájit jednání s cílem uzavřít DCFTA mezi Marokem a EU, jež bude přispívat k postupné integraci jejich trhů.

- V rámci sjednávání DCFTA budou otevřena tato odvětví (nejde o taxativní seznam, je zohledněn výběr prioritních odvětví v rámci přibližování právních předpisů):

  – technické předpisy o průmyslových výrobcích, normách a posuzování shody;

  – veřejné zakázky;

  – pohyb kapitálu a platby;

  – ochrana práv duševního vlastnictví;

– sanitární a fytosanitární opatření;

– politika hospodářské soutěže;

– cla a usnadnění obchodu;

– dialog o nástrojích na ochranu trhu;

– prohloubení liberalizace obchodu službami a ochrana investic;

– obchod a udržitelný rozvoj;

– prověřit možnosti zlepšení preferenčních koncesí udělených v rámci dohody o volném obchodu v oblasti zemědělských produktů, zpracovaných zemědělských produktů a produktů rybolovu s přihlédnutím k zemědělské politice, senzibilitě a specifikům dotyčných produktů obou stran.

6.3 USNADŇOVÁNÍ PŘÍSTUPU NA TRH PRO PRŮMYSLOVÉ VÝROBKY

6.3.1 Volný pohyb průmyslových výrobků (v oblastech harmonizovaných EU)

Usnadňovat přístup na trh pro průmyslové výrobky. Pokračovat v harmonizaci marockých právních předpisů pro průmyslové výrobky s mezinárodní a evropskou právní úpravou a praxí

- V rámci rozšířeného statusu pokračovat ve slaďování platných právních předpisů s acquis EU a v jeho provádění zvyšováním úrovně kvalitních infrastruktur.

- Pokračovat v přibližování právních předpisů v oblasti norem, technických předpisů a posuzování shody s cílem postupné harmonizace s evropským právním rámcem na horizontální úrovni i v prioritních odvětvích.

- Posilovat instituce příslušné pro normalizaci (IMANOR), akreditaci (COMAC), posuzování shody, metrologii a dohled nad trhem, zejména výměnou informací a odborných znalostí a integrací těchto institucí do evropských a mezinárodních struktur, včetně přistoupení k Evropské spolupráci v akreditaci – EA.

- Sjednat dohodu o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (ACAA) v odvětvích společného zájmu, kde jsou právní předpisy a standardy stejné jako v EU.

6.3.2 Odstraňování omezení (v neharmonizovaných oblastech EU)

Usnadňovat pohyb zboží a zlepšovat administrativní spolupráci

- Nadále zamezovat diskriminačním opatřením a přesvědčit se, že zainteresované strany mají příležitost dávat na pořad jednání zjištěné problémy.

- Posílit ústřední kontaktní místo a informační středisko zřízené v rámci Dohody o technických překážkách obchodu pro usnadnění předávání informací a spolupráce mezi EU a Marokem, jakož i s hospodářskými subjekty.

- Nadále analyzovat marocké právní předpisy týkající se označování, složení, výroby a popisu výrobků pro účely jejich přibližování obecným zásadám platným v EU.

- Identifikovat a zkoumat necelní překážky a usnadňovat jejich odstranění působením mechanismu Euromed pro usnadnění obchodu.

6.4 Sanitární a fytosanitární otázky

Zlepšovat zdraví zvířat a rostlin a zajistit bezpečnost potravin a krmiv a usnadňovat obchod mezi Marokem a EU

- Nadále provádět Dohodu WTO o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření, jakož i mezinárodních norem Světové organizace pro zdraví zvířat (OIE), Mezinárodní úmluvy na ochranu rostlin (IPPC) a normy *Codex Alimentarius*.

- Aktualizovat pravidla v oblasti zdraví zvířat, zdraví rostlin, bezpečnosti potravin a krmiv a dobrých životních podmínek zvířat s cílem přiblížit se úrovni ochrany a pravidlům EU, včetně pravidel pro hygienu, označování a sledovatelnost, živá zvířata, potraviny, krmiva, produkty rybolovu atd.. Zejména

  – přijmout právní a správní předpisy vypracované a schválené v rámci projektu twinningu financovaného EU v období 2007–2009;

  – přijmout prováděcí texty k zákonu č. 28-07 o bezpečnosti potravin.

- Podněcovat modernizaci zemědělsko-potravinářského odvětví, včetně odvětví rybolovu, pokud jde o hygienické a sanitární normy podle zákona č. 28-07.

- Spolupracovat v oblasti homologace pesticidů, kontroly reziduí a kontaminantů v potravinách a krmivech a opatření na ochranu proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinnýn produktům**.**

- Spolupracovat s Národním úřadem pro bezpečnost potravin (ONSSA) s cílem:

  – zlepšovat prevenci a zdolávání nákaz zvířat;

  – zavádět novou úpravu v oblasti bezpečnosti potravin (zákon č. 28-07);

  – uvést do souladu se zákonnou úpravou místa hraniční kontroly;

  – modernizovat laboratoře s ohledem na jejich akreditaci.

- Nadále spolupracovat s ONSSA, zejména na zavedení systému regionalizace v oblasti zdraví zvířat, aby se usnadnil vývoz do Maroka v rámci dohody o volném obchodu se zbožím mezi Marokem a Evropskou unií.

- Nadále spolupracovat v oblasti zdravotní výstrahy a zúčastnit se systému včasného varování (EWS) po způsobu EU**.**

- Pokračovat v účasti Maroka na systému TRACES *(Trade Control and Expert System)*.

- Spolupracovat s ONSSA s cílem zavést v Maroku systém pro schvalování zemědělsko-potravinářských zařízení (u potravin živočišného původu). Tento systém musí

  a) zaručit ochranu zdraví spotřebitele v Maroku;

  b) být nástrojem pro zvýšení transparentnosti, předvídatelnosti, důvěry v kontroly, a usnadňovat tak obchod;

  c) být založen na vyhodnocení účinnosti oficiálních inspekčních a certifikačních systémů vyvážejících zemí (a nikoli na specifických produktech nebo zařízeních) v souladu se směrnicemi a zásadami mezinárodních norem, zejména normy *Codex Alimentarius* CAC/GL 26-1997;

  d) zajišťovat účinnost a efektivitu využívání zdrojů ONSSA.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů stanoví Maroko priority a přijme nezbytné právní a správní předpisy (např. prováděcí předpisy k zákonu č. 28-07 o bezpečnosti potravin, jakož i předlohy textů vypracovaných a schválených v rámci projektu twinningu financovaného EU v období 2007–2009). Maroko v oblasti přibližování právních předpisů za podpory EU zohlední relevantní evropské právní předpisy ve veterinární a fytosanitární oblasti.

6.5 Zemědělství a rybolov

Zemědělství

Modernizovat a posílit kapacity v odvětví zemědělství v rámci liberalizace obchodu a v souladu s perspektivami tzv. „Plan Vert" (tj. Plánu zeleného Maroka – Plan Maroc Vert, PMV) :

- Rozvíjet solidární zemědělství (pilíř II z PMV), zejména drobných hospodářství v nehostinných a obtížných oblastech. V rámci posílení programů partnerství se navrhují tato prioritní opatření:

  – rozvíjet středomořské sadařství v horských oblastech za účelem potírání chudoby;

  – rozvíjet typické regionální produkty se zaměřením na odvětví, na nichž mají zájem obě strany;

  – zlepšovat hospodářské rámcové podmínky v zemědělském odvětví, zejména v oblastech mechanizace, komercializace, služeb pro drobné zemědělce, inovativních technologií, výzkumu pro zlepšování produktivity a kvality atd;

  – rozvíjet kvalitní produkci, včetně ekologického zemědělství;

  – spolupracovat v oblasti zeměpisných označení;

  – zachovávat přírodní zdroje a biologickou rozmanitost.

- Podporovat kvalitní produkci a posilovat výměnu informací mezi jednotlivými odvětvími produkce.

- Usnadňovat, posilovat a podněcovat zakládání partnerství mezi profesními organizacemi marockých a evropských zemědělských producentů.

- Zahájit jednání s cílem bilaterální dohody o ochraně zeměpisných označení, a to po uplynutí tří měsíců po vstupu v platnost dohody o liberalizaci obchodu s zemědělskými produkty, se zpracovanými zemědělskými produkty a s produkty rybolovu.

- Pomáhat Maroku, aby v krátkodobém horizontu splnilo podmínky pro účast na pilotních projektech rozvoje venkova (ENPARD) a aby ve střednědobém horizontu mohlo rozvíjet víceletý program v rámci iniciativy ENPARD.

Právní úprava a normalizace shody mimo oblast hygieny a kodexů osvědčené praxe u zemědělských produktů a produktů rybolovu

- Přibližovat právní předpisy v oblasti normalizace shody mimo oblast hygieny a kodexů osvědčené praxe u zemědělských produktů a produktů rybolovu s cílem postupné harmonizace s evropským právním rámcem.

- Posilovat a podporovat instituce příslušné pro výše uvedené aspekty u zemědělských produktů a produktů rybolovu (Autonomní kontrolní a koordinační společnost pro vývoz / EACCE, ONSSA a další), zejména výměnami informací a začleněním těchto institucí do evropských a mezinárodních struktur.

- Doškolit pracovníky odpovídajících profesí v oblasti uplatňování právních předpisů a norem pro shodu mimo oblast hygieny.

Usnadňovat obchod odstraňováním stávajících necelních překážek pro zemědělské produkty a produkty rybolovu

- Aktualizovat marocké právní předpisy pro označování, složení, výrobu a obchodní úpravu potravin a popis zemědělských produktů a produktů rybolovu.

- Přibližování ke stávajícím hlavním zásadám v EU pro označování u produktů obsahujících maso, údaje o obsahu tuků atd.

Zlepšovat přibližování právních předpisů v rámci PMV v souladu s cílem konvergence

- Posilovat právní kapacity a kapacity zemědělské odvětvové politiky. Představit interní a externí celky právní úpravy v EU, zejména různé mechanismy společných organizací trhů se zemědělskými produkty, jakož i SZP.

- Modernizovat strategické sledování produktů a trhů souběžně s novou politikou modernizace zemědělství.

Rybolov

Zajistit uplatňování rámce správy rybolovu v souladu s obsahem a cíli strategie „Halieutis“ a se společnou rybářskou politikou v oblasti zachování a udržitelného využívání rybolovných zdrojů a v oblastech společných zájmů

- Zajistit udržitelnost zdrojů (osa 1 plánu Halieutis, PH):

– posilovat vědecký výzkum;

– obecně zavést systém rozvoje lovišť celkovým přípustným odlovem (TAC);

– modernizovat loďstvo a přizpůsobit rybolovnou činnost;

– nadále potírat činnosti nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu (rybolovu INN);

– stimulovat rozvoj akvakultury.

- Optimalizovat produkci (osa 2 PH)

  – modernizovat přístavní infrastruktury a místa vykládky pro rybolov;

  – zajistit efektivní správu přístavních prostor.

- Zlepšovat zhodnocování produktů rybolovu a podmínky jejich uvádění na trh (osy 2 a 3 PH):

  – usnadňovat přístup podniků z odvětví ke kvalitním surovinám;

  – stimulovat diverzifikaci a orientaci průmyslové produkce na nejvýnosnější trhy;

  – strukturovat a oživit vnitrostátní trh;

  – usnadňovat obchod s produkty rybolovu, a tak přispívat ke zřízení zóny volného obchodu.

- Začlenit průřezová témata:

  – Veřejná správa: posilovat poradní úlohu profesních sdružení a podněcovat dialog mezi různými články dodavatelského řetězce;

  – Právní rámec: konsolidovat, jasněji strukturovat a aktualizovat;

  – Kontrola a dohled: zlepšit nástroje v rámci celého dodavatelského řetězce;

  – Kvalita a hygiena: uplatňovat nástroje a opatření umožňující sledovatelnost v rámci celého dodavatelského řetězce (spojitost s bodem 5.4);

  – Lidské zdroje a zaměstnanost: vytvořit místo pro sledování zaměstnanosti v odvětví rybolovu (pracovní podmínky, rozvoj zaměstnanosti žen v tomto odvětví, opatření pro přizpůsobení se hospodářskému prostředí);

  – Vytvářet konkurenceschopná uskupení.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů Maroko za podpory EU zohlední nařízení o zachování a udržitelném využívání rybolovných zdrojů v rámci společné rybářské politiky (ES č. 2371/2002 a související akty), jakož i specifická ustanovení společné rybářské politiky v oblastech společného zájmu, tj.:

– zahrnutí ekologické dimenze;

– kontrolu, dohled a monitorování;

– podporu výzkumu.

Provádět strategii „Halieutis“ v souladu s cílem konvergence právních předpisů, což se týká hlavně udržitelnosti rybolovných zdrojů

- Nadále přijímat a provádět vhodný nový právní rámec, který do vnitrostátních právních předpisů začleňuje evropská pravidla pro potírání rybolovu INN, a zejména nařízení (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu.

- Rozvíjet kapacity sledování a kontroly provozování rybolovu a legálního pohybu produktů rybolovu po celé dodavatelské síti. Těmito kapacitami se rozumí zejména:

  – lidské zdroje řádně proškolené pro tento nový úkol;

  – prostředky umožňující elektronickou správu dat slučitelnou se standardy EU, která je hlavním místem určení marockých rybolovných zdrojů;

  – satelitní sledování polohy rybářských plavidel.

- Nadále přijímat a provádět právní rámec pro zachování mořského prostředí a zamezení znečištění tohoto prostředí.

- Vybavit Národní ústav pro výzkum v oblasti rybolovu (Institut National de Recherche Halieutique – INRH), příslušný pro dohled nad kvalitou mořského prostředí, vhodnými zařízeními a prostředky pro výzkum a dohled.

- Rozvíjet akvakulturu a podporovat instituci pro akvakulturu (Národní agentura pro rozvoj akvakultury) přijetím stimulujícího právního rámce, který zohlední mezinárodní normy a standardy v oblasti ochrany prostředí a podnítí investice v této oblasti.

- Pokračovat v modernizaci rybolovného loďstva bez zvyšování rybolovné kapacity.

- Zajistit provádění a plné dodržování norem přijatých v rámci světových a regionálních organizací řízení rybolovu, zejména Mezinárodní komise pro ochranu tuňáků v Atlantiku (ICCAT) a Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři (GFCM).

- Přispívat k regulaci intenzity rybolovu, v závislosti na úrovni využívání zdrojů.

- Povzbuzovat používání selektivních rybolovných zařízení.

- Přispívat k prevenci znečišťování plavidly.

- Uplatňovat nezbytné normy a požadavky v oblasti vzdělávání a zdraví námořníků.

- Posilovat pátrání po osobách po nehodách na moři a úsilí o jejich záchranu.

6.6 Svoboda usazování, právo obchodních společností, účetnictví a audit

Usazování

Usnadňovat usazování a zlepšovat podnikatelské prostředí

- Podporovat prostředí příznivé pro obchodní společnosti, zejména reformou soudního systému, zjednodušením řízení a snížením administrativní zátěže.

- Zavádět opatření umožňující zakládat obchodní společnosti elektronicky.

- Posilovat marockou agenturu pro rozvoj investic jako kontaktní bod pro zahraniční investory.

- Zajistit řádný dialog se zástupci zahraničních investorů s cílem zlepšovat podmínky usazování.

- Posilovat spolupráci s agenturami Euromed na podporu investic.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů bude Maroko věnovat zvláštní pozornost těmto krokům:

– Zjednodušit správní řízení (zajistit, aby správní řízení v oblasti přístupu k podnikání ve službách a k jeho výkonu byla transparentní, přiměřená, založená na objektivních kritériích tak, aby poskytovatelům služeb poskytovala předvídatelnost a právní jistotu).

– Podporovat poskytovatele služeb v úkonech při správních řízeních (zlepšením dostupných informací nebo zavedením centrálních kontaktních míst pro poskytovatele služeb);

– Obecně zavést systém „e-regulations“ ve všech marockých regionálních investičních střediscích.

Právo obchodních společností

Harmonizovat právo obchodních společností pro zajištění ochrany všech stran a usnadnění činnosti podniků

- Zlepšit ochranu akcionářů a ostatních stran v souladu s relevantními evropskými normami a praxí.

- Dokončit kodex řádné správy věcí veřejných pro různé druhy veřejného podniku a veřejnoprávních subjektů v souladu s evropskými a mezinárodními normami a dohlížet na uplatňování všech stávajících kodexů.

- Nadále podporovat Marocký institut pro správce / vedoucí pracovníky (Institut marocain des Administrateurs – IMA) s cílem šířit osvětu ohledně zásad řádné správy podniku (setkání, diskusní fóra, internetové stránky atd.) a pro zajištění

činností strategického dohledu a výzkumu v oblasti správy podniku (publikace, studie, místo pro sledování správy podniku).

- Završit modernizaci obchodního rejstříku a systému zveřejňování v úředním věstníku pro informaci třetích stran.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů Maroko za podpory EU zohlední v oblasti konvergence právních předpisů evropské standardy práva obchodních společností.

Účetnictví a audit

Uplatňovat evropské a mezinárodní účetní a auditorské standardy zejména u společností kotovaných na burze

- Pokračovat v úsilí o podporu kvalitní kariéry v oblasti auditorství.

- Pokračovat v opatřeních podnikaných s cílem podporovat přijímání a uplatňování mezinárodních a evropských účetních a auditorských standardů pro společnosti kotované na burze, přičemž jde zejména o tyto předpisy:

  – Čtvrtá Směrnice Rady ze dne 25. července 1978, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o ročních účetních závěrkách některých forem společností (78/660/CEE);

  – Sedmá Směrnice Rady ze dne 13. června 1983, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o konsolidovaných účetních závěrkách (83/349/CEE);

  – nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 ze dne 19. července 2002 o uplatňování mezinárodních účetních standardů;

  – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek.

6.7 Služby, finanční služby a poštovní služby

Pokračovat v rozvoji odvětví služeb v Maroku

- Přibližovat marocké právní předpisy k právním předpisům EU v oblasti obecné nebo odvětvové právní úpravy.

- Podporovat rozvoj elektronického obchodu.

- Posilovat kapacity pro vyhodnocování obchodu se službami.

- Usnadňovat jednání o vzájemném uznávání profesních kvalifikací na základě rámce, který bude stanoven v protokolu o obchodu službami a o režimu usazování, s cílem napomáhat mobilitě poskytovatelů služeb.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů Maroko zohlední tyto předpisy:

– směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu;

– směrnice 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu (zavedení jediných kontaktních míst, systematické uplatňování zásad administrativního zjednodušení a zavedení elektronického správního řízení v rámci transpozice směrnice 2006/123).

Finanční služby

Pokračovat v reformě finančních služeb (banky, pojišťovny a kapitálový trh) v oblasti regulace a dohledu přibližováním k evropským standardům (finanční odvětví bylo označeno za prioritní pro konvergenci)

- Nadále uplatňovat rámec Basel II, jakož i jeho změny (Basel III).
- Zachovat odpovídající systém záruk u bankovních vkladů.
- Nadále posilovat obezřetnostní právní rámec pro finanční trhy s ohledem na konvergenci s obezřetnostním rámcem EU.
- Nadále posilovat pověření, účinnost a nezávislost orgánů dohledu nad finančními institucemi, finančními trhy a pojišťovnami v souladu s mezinárodními standardy; rozvíjet makroekonomický dohled.
- Posilovat institucní a právní rámec s cílem rozvoje trhů s pojištěním a s cennými papíry.
- Nadále posilovat účinnost a věrohodnost finančního dohledu v souladu s doporučeními Mezinárodního měnového fondu (MMF) v kontextu Programu pro hodnocení finančního odvětví (FSAP)

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů zohlední Maroko odpovídající *acquis* EU (po analýze odchylek a po vyhodnocení priorit na základě analýzy nákladů a přínosů konvergence, jakož i v závislosti na nezbytných prostředcích pro zajištění této konvergence; srov. příloha II).

Poštovní služby

Nadále rozvíjet poštovní odvětví v Maroku

- Zajistit výměnu zkušeností a odborných znalostí v oblasti odvětvových právních předpisů, též s výhledem na konvergenci právního rámce s právním rámcem EU.
- Zajistit výměnu zkušeností v zájmu podpory kvality služeb.
- Zajistit výměnu zkušeností a odborných znalostí s ohledem na posilování kapacit pro hodnocení poštovních trhů a perspektiv růstu, jež skýtá elektronický obchod.
- Stanovit jasná pravidla pro udělování povolení poskytovateli služeb působícímu v poštovním segmentu otevřenému hospodářské soutěži.
- Usilovat o stanovení jasných pravidel pro univerzální službu: nabídka poštovních služeb určité kvality, jež jsou poskytovány trvale a plošně na celém území jedné strany za ceny dostupné pro všechny uživatele, jakož i stanovení způsobů financování této služby.

- Dbát na to, aby rozhodnutí regulačního orgánu, regulace i řízení, jež regulační orgán používá vůči účastníkům na trhu, byly nestranné, a zabránit veškerým praktikám narušujícím hospodářskou soutěž na tržních segmentech poštovní a kurýrní služby.

- Usilovat o co možná nejrychlejší zřízení regulačního orgánu, který bude právně oddělen od veškerého poskytovatele poštovních a kurýrních služeb a který bude na takovém poskytovateli nezávislý.

Konvergence: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, ve znění směrnice 2002/39/ES a směrnice 2008/6/ES.

6.8 Pohyb kapitálu a běžné platby

Pokrok na cestě k postupnému otevírání kapitálového účtu

- Pokračovat v postupném otevírání kapitálového účtu

- Zajistit výměnu osvědčených postupů o přechodu k úplnému otevření kapitálového účtu.

- Zavedení mechanismu dohledu nad pohybem kapitálu.

6.9 Zadávání veřejných zakázek

Zlepšit transparentnost a účinnost zadávacího řízení u veřejných zakázek a koncesí

- Pokračovat v přibližování marockých právních předpisů k evropským standardům pro zajištění otevřenosti, transparentnosti, rovného přístupu k informacím a zajištění hospodářské soutěže.

- Zavést účinný a nezávislý systém urovnávání sporů v oblasti zadávání zakázek.

- Nadále modernizovat postupy pro zadávání, správu a sledování provádění veřejných zakázek, a zejména realizovat dematerializaci postupů.

- Normalizovat zadávací řízení veřejných zařízení a podniků, jež byly zřízeny pro plnění úkolů v obecném zájmu jiné než průmyslové nebo obchodní povahy.

- Zlepšovat nákupní režimy provozovatelů sítí v odvětvích vody, energie, dopravy a poštovních služeb.

- Zavádět účinná školení veřejných zadavatelů (státu a územních samospráv), jakož i úředníků příslušných pro kontrolu zadávání a provádění zakázek.

Konvergence:

- Pro zadávací řízení u veřejných zakázek a koncesí: směrnice 2004/17/ES a 2004/18/ES.

- Pro zvyšování účinnosti postupů pro podávání opravných prostředků v oblasti zadávání veřejných zakázek a koncesí: směrnice 89/665/EHS a 92/13/EHS ve znění směrnice 2007/66/ES.

6.10 Politika hospodářské soutěže

Zřídit moderní rámec pro politiku hospodářské soutěže a posílit kapacitu regulačních orgánů příslušných pro hospodářskou soutěž pro uplatňování této politiky

- Reformovat zákon č. 06/99 v zájmu konsolidace stávajícího institučního rámce hospodářské soutěže, čímž obdrží jediná instituce (Rada pro hospodářskou soutěž, nová instance na základě ústavy) veškeré pravomoci v uplatňování politiky hospodářské soutěže, statut zajišťující správní autonomii a pravomoc zahájit řízení z moci úřední s možností vyšetřovat pod soudní kontrolou, jakož i vynucovací pravomoci s možností vydávat závazná – nikoli jenom poradní – stanoviska.

- Posilovat administrativní kapacity k uplatňování práva hospodářské soutěže a ke zjišťování případných jednání ve vzájemné shodě (technika tržní analýzy, provádění šetření v oblasti hospodářské soutěže, kontrola fúzí, vyřizování sporů).

- Zajišťovat koordinaci a slaďování mezi orgánem pro hospodářskou soutěž a odvětvovými regulačními orgány, přičemž se Radě pro hospodářskou soutěž vyhradí výlučná pravomoc v oblasti potírání praktik narušujících hospodářskou soutěž a v oblasti kontroly hospodářských fúzí.

- Zajistit specializované školení soudců věcně příslušných pro případy a opravné prostředky v oblasti hospodářské soutěže.

- Podporovat postupné provádění rámcových právních předpisů platných v Maroku, zejména s ohledem na zásady zákazu diskriminace, transparentnosti a spravedlivého řízení**.**

6.10.1 Státní podpora

Dospět ke společné definici státní podpory, výjimek a jejich úlohy v hospodářské soutěži

- Pravidelně aktualizovat zprávy.

- Klást důraz na zlepšování definice státní podpory a metod jejího účetního zpracování.

- Prohlubovat výměnu informací o státních podporách a přímých rozpočtových podporách a určit jejich dopad na hospodářskou soutěž.

- Vypracovat společnou definici povahy podpory, její slučitelnosti se zásadami hospodářské soutěže.

6.11 Duševní a průmyslové vlastnictví

Zajistit postupné přibližování k úrovni ochrany EU a posilovat účinné provádění těchto ustanovení, a to při zohlednění harmonizace národních právních předpisů s Dohodou WTO o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (Dohoda TRIPS*)*

Konkrétní cíle

- Přiblížit marocké právní předpisy k právním předpisům EU[3] :

  – zjistit stávající nesoulad v oblasti práv průmyslového vlastnictví (patenty, průmyslové vzory, ochranné známky);

  – vypracovat a zavést právní předpis, v němž budou sloučeny harmonizované předpisy zejména v oblasti patentů, průmyslových vzorů a ochranných známek (srov. probíhající spolupráce s Evropským patentovým úřadem – OEB);

  – analyzovat stávající rozestup v oblasti autorských práv a příbuzných ochranných práv a vypracovat a zavést právní předpis, v němž budou sloučeny tyto harmonizované právní předpisy.

- Posilovat kapacity administrativy a soudnictví:

  – posilovat prosazování práv duševního vlastnictví zaváděním účinných odrazujících a sankčních opatření (soudnictví, cla);

  – nadále sledovat a posilovat cíle rozvoje Marockého úřadu pro duševní a průmyslové vlastnictví (OMPIC) do roku 2015;

  – identifikovat a uspokojovat potřeby vzdělávání, analyzovat a zlepšovat systémy pro získávání a podávání informací (OMPIC);

  – po analýze potřeb posilovat administrativní kapacitu Marockého úřadu pro autorská práva (BMDA);

  – nadále spolupracovat s OEB a s Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) EU (OHIM);

- Koordinace, spolupráce a osvěta v oblasti potírání padělatelství a pirátství:

  – zintenzivnit úsilí o zajištění a účinný výkon práv duševního vlastnictví, zejména posilováním soudních opatření;

  – používat a posilovat prostředky pro potírání padělatelství a pirátství v terénu rozšířením pravomocí přiznaných a administrativních kapacit poskytnutých celním orgánům a soudnímu systému;

  – analyzovat a vyhodnocovat dopady padělatelství a pirátství na kreativitu a inovace v zemi;

  – šířit osvětu o významu práv duševního vlastnictví pro hospodářský růst země;

  – spolupracovat se soukromým sektorem a s ostatními relevantními institucemi a zavádět pravidelná opatření pro potírání padělatelství a pirátství (akční plán

[3] Postupné přibližování ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví a nařízení (ES) č. 1383/2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a opatření, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo.

Národního výboru pro průmyslové vlastnictví a pro potírání padělatelství (Comité National pour la Propriété Industrielle et Anti-Contrefaçon – CONPIAC), dialog s ochrannými svazy atd.).

- Spolupráce a jednání:
  - uzavřít sjednávání dohody o validaci s OEB;
  - nadále a intenzivněji spolupracovat s orgány členských států, ostatních zemí a OMPIC;
  - spolupracovat na provádění Obchodní dohody proti padělatelství (dohody ACTA) a na koordinaci potírání padělatelství;
  - nadále přibližovat marocké právní předpisy evropským standardům, završit přístup k úmluvám podle článku 39 dohody zakládající přidružení a provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky v oblasti inovací.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů Maroko zohlední stávající acquis EU: srov. příloha II.

6.12 Cla

Nadále posilovat kapacity celní správy a harmonizaci celních právních předpisů s mezinárodními a komunitárními standardy a nadále uplatňovat celní opatření usnadňující obchod za současného zajištění bezpečnosti mezinárodního logistického řetězce

- uplatňovat postup pro vzájemné uznávání schválených hospodářských subjektů;
  - analyzovat řízení a status schváleného hospodářského subjektu v Maroku;
  - prohlubovat dialog o systému schválených hospodářských subjektů na základě analýzy řízení a statusu uplatňovaných v Maroku s ohledem na případné vzájemné uznávání schválených hospodářských subjektů.
- Nadále pracovat na zavedení koordinované správy s ostatními útvary příslušnými pro hraniční kontroly (jediné kontaktní místo).
- Uzavřít a uplatňovat regionální úmluvu o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu.
- Zajistit účast a zapojení Maroka v rané fázi do procesu revize celoevropsko-středomořských pravidel původu obsažených v regionální úmluvě.
- Reformovat kontrolní řetězec:
  - zlepšovat předem prováděné kontroly organizací pracovních seminářů, plánováním návštěv operativních pilotních jednotek, přístupem k odborným informacím a vytvářením databází o přesunech dopravních prostředků a zboží;
  - zlepšovat systém následných kontrol uplatňováním osvědčených metod a vyčleňováním technických prostředků ve formě specializovaných počítačových aplikací;

– posilovat využívání počítačově podložené analýzy rizika a počítačově podložené výměny údajů o obchodních úkonech marockými celními orgány (celosvětové propojení celních orgánů).

- Rozvíjet partnerství veřejného a soukromého sektoru, zejména v rámci střediska pro sledování etiky, aby tato instance mohla hrát účinnou úlohu na základě zásad prohlášení Světové celní organizace (WCO) z Arushe.

- Uplatňovat a stále přizpůsobovat kombinovanou nomenklaturu.

- Zajistit účast Maroka na programu EU „Clo 2013“ a na každém budoucím celním programu otevřeném pro třetí země.

6.13 Politika v oblasti podnikání

Maroko se zavazuje provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky, jež se stala společným referenčním dokumentem pro všechny země Středomoří včetně Maroka, aby se zlepšilo investiční klima, stimuloval se podnikatelský duch, podporovaly se investice a přístup na trh v evropsko-středomořské oblasti.

Zlepšovat prostředí a podmínky pro rozvoj konkurenčněschopných podniků a podporovat investice

- Zlepšovat obchodní prostředí a nadále provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky a zohledňovat přitom závěry společného hodnocení, jež bylo provedeno v roce 2008 na základě 77 ukazatelů u deseti akčních oblastí charty[4]. Zaměřit se zejména na dosažení pokroku v těchto oblastech:

  – reforma právního rámce a zjednodušení správního řízení;

  – přístup k financování;

  – politika v oblasti inovací;

  – lidský kapitál (výchova k podnikatelskému myšlení a zlepšování kompetencí).

- Povzbuzovat koordinaci mezi ministerstvy a mezi všemi zaměstnanci veřejného i soukromého sektoru, jichž se týká rozvoj podniků a podpora inovací.

- Podněcovat práci Národního výboru pro podnikatelské prostředí (Comité national de l’environnement des affaires – CNEA), která za pomoci partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem umožnila urychlit stanovit a provádět reformy v oblasti podnikatelského klimatu, zejména v oblasti zjednodušení a posilování transparentnosti správního řízení, modernizace právního prostředí pro podnikání, zlepšení v oblasti urovnávání obchodních sporů.

- Zavést regionální výbory pro podnikatelské prostředí.

[4] Jednoduché postupy u podniků, obecného i profesního vzdělávání a školení v podnikatelském myšlení, zlepšených kompetencí, snadnějšího přístupu k financování a daňovým pobídkám pro investice, lepšího přístupu na trh, inovací, silných profesních sdružení, kvalitních systémů a služeb na podporu podniků, budování evropsko-středozemních sítí a partnerství, jasných a cílených informací pro podniky.

- Společně vyhodnocovat pokrok dosažený v celé zemi a jeho přínosy pro podniky plynoucí z účasti na regionálních vyhodnocovacích akcích a měření pokroku na základě společných ukazatelů.

- Revidovat Evropsko-středomořskou chartu pro podniky tak, aby lépe zohledňovala potřeby malých a středních podniků (MSP), přičemž inspirací bude „Small Business Act“ pro Evropu. Věnovat zvláštní pozornost rovnosti mužů a žen, sociální odpovědnosti podniků a ochraně životního prostředí.

- Zlepšovat hostitelský kontakt s investory a lokální ukotvení investic.

- Rozvíjet průmyslové, obchodní a technologické infrastruktury pro hostitelský kontakt, zejména inovační centra, a podporovat vytváření klastrů.

- Zavádět rámec příznivý pro rozvoj výzkumu a inovací.

- Zlepšovat přístup k průmyslové zóně usnadněním převodu nemovitého majetku a stavebního povolení.

- Mobilizovat místní podniky kolem zahraničních investic s cílem stimulovat inovace a endogenní hospodářský rozvoj.

- Podporovat zřízení a činnost Marockého inovačního střediska (Centre marocain de l’innovation – CMI).

- Zavést status mladého inovativního podniku a osoby samostatně výdělečně činné.

- Vystupňovat podporu mikropodnikům v rámci národní strategie pro tuto kategorii podniků.

- Zlepšovat možnosti podání opravných prostředků pro podniky (včetně MSP) rozvojem alternativních metod řešení sporů (mediační a rozhodčí řízení).

- Zlepšovat kvalitu řízení u obchodních soudů a zkrátit jeho trvání před vynesením rozhodnutí.

- Posilovat spolupráci se středomořskými partnery v oblasti boje proti pirátství a padělatelství, zejména výměnou informací a zkušeností v této oblasti.

- Zavést Národní agenturu pro podporu malých a středních podniků (Agence nationale pour la promotion de la petite et moyenne entreprise – ANPME) a marocké pozorovací středisko pro MSP, aby se vytvořil nástroj pro znalosti, analýzu a sledování těchto podniků.

6.14 Průmyslová spolupráce

Posilovat atraktivitu výzkumného kapitálu

- Napomáhat transferu technologií a průmyslovým partnerstvím.

- Zřizovat zóny spin off a inkubátory s podporou výzkumu a vývoji v odvětvích, která jsou pro Maroko identifikována jako nejslibnější.

- Napomáhat twinningu a partnerství s evropskými klastry.

- Posilovat výměnu zkušeností a osvědčených praktik v oblasti výzkumu a vývoje a průmyslových inovací, a zejména aspekty související se zaváděním klastrů, technologických platforem nebo technologických parků podle modelu inovačních středisek.

- Rozvíjet partnerská opatření na podporu vzniku a vývoje průmyslových činností souvisejících s obnovitelnými energiemi, a to v rámci národní energetické strategie.

Pokračovat v dialogu o budoucnosti textilního a oděvního odvětví

- Nadále zintenzivňovat výměnu osvědčených praktik mezi národními úřady, průmyslovými svazy, podniky, výzkumnými středisky a ostatními sociálními partnery textilního a oděvního odvětví v evropsko-středomořské oblasti.

- Prohlubovat rozhovory nejenom o výzvách pro textilní a oděvní odvětví, ale rovněž o budoucích možných zaměřeních a konkrétních akcích pro inovaci tohoto odvětví a pro zvýšení odvětvové konkurenceschopnosti textilního a oděvního zboží v evropsko-středomořské oblasti.

Podporovat dialog o průmyslových odvětvích

- Zintenzivnit výměnu osvědčených praktik a rozhovory mezi různými národními partnery v odvětví, nejenom o výzvách pro průmyslová odvětví, ale rovněž o možných budoucích zaměřeních a konkrétních akcích pro inovaci tohoto národního odvětví a zvýšení konkurenceschopnosti marockého průmyslu.

- Prohlubovat dialog v různých odvětvích a/nebo oblastech průmyslové politiky, např. v politice MSP, cestovního ruchu, letectví, surovin, normalizace a v rámci dohod o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (ACAA).

Podporovat udržitelný rozvoj podniků

- Podporovat transfer technologií, osvědčené praktiky řízení a racionalizace a výměnu odborných znalostí v oblasti udržitelného rozvoje, aby se podpořily marocké podniky v jejich úsilí o rozvoj.

Provádět regionální pracovní programy evropsko-středomořské průmyslové spolupráce, jež je sledována za součinnosti Maroka

- Zajistit účast na činnostech evropsko-středomořské průmyslové spolupráce na regionální úrovni.

6.15 Ochrana spotřebitele

- Nadále přibližovat právní předpisy Maroka *acquis* EU a dotvořit národní legislativní rámec v oblasti ochrany spotřebitele.

- Posilovat administrativní kapacity pro účinné a konkrétní uplatňování politiky ochrany spotřebitele, zejména Vrchní spotřebitelské rady a Marockého spotřebitelského střediska.

- Zajistit, aby Maroko nadále podporovala nezávislá marocká sdružení na ochranu spotřebitele a zřídit fond na financování projektů navržených těmito marockými spotřebitelskými sdruženími.

- Zřídit Marocké spotřebitelské středisko.

6.16 Zaměstnanci a koordinace v oblasti sociálního zabezpečení

V plném rozsahu plnit závazky přijaté v dohodě zakládající přidružení o zaměstnancích a koordinaci v oblasti sociálního zabezpečení

- Uplatňovat ustanovení o koordinaci režimů sociálního zabezpečení.

- Dbát na to, aby byla plně uplatňována doložka o rovném zacházení v pracovních podmínkách, odměňování i podmínkách propouštění, a to jak na marocké zaměstnance, tak na legálně zaměstnané státní příslušníky členských států EU.

- Zaručit neomezené uplatňování doložky o zákazu diskriminace v oblasti sociálního zabezpečení pro zaměstnance a jejich rodinné příslušníky.

6.17 Statistika

Završit harmonizaci marockých standardů s evropskými a mezinárodními standardy

- Přijmout a uvést v platnost předlohy zákona o statistice a nadále provádět akční plán 2013–2017.

- Nadále pracovat na harmonizaci statistických údajů a metod pro zajištění slučitelnosti statistiky s osvědčenými evropskými metodami.

- Nadále kvantitativně i kvalitativně vyvíjet a zlepšovat národní statistický systém.

- Zřídit středisko pro sledování průmyslu, obchodu a nových technologií a středisko pro sledování inovací.

- Zajistit spolupráci marockého devizového úřadu a evropskými ústavy příslušnými pro sestavování statistiky o platební bilanci.

7. DOPRAVA, ENERGIE, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, INFORMAČNÍ SPOLEČNOST, VÝZKUM A VÝVOJ

7.1 Doprava a infrastruktury

7.1.1 Vývoj infrastrukturních sítí (silnic, dálnic, letišť, přístavů a napojení na transevropské sítě)

Provádět národní politiku v oblasti dopravy a infrastruktury zaváděním kvalitního, výkonného, konkurenceschopného a udržitelného dopravního systému na základě těchto os:

- Konsolidovat a posílit politiku pro rozvoj a údržbu dopravních infrastruktur a jejich napojení na regionální sítě, zejména na transevropskou dopravní síť (TEN-T), a podněcovat k účasti soukromé podniky v tomto odvětví.

- Rozvíjet logistickou konkurenceschopnost marocké ekonomiky, zejména zřizováním logistických zón, zvyšováním kvalifikace aktérů a rozvojem lidských zdrojů a optimalizací zbožových toků.

- Podporovat mobilitu a udržitelnou dopravu rozvojem výkonných dopravních systémů šetrných k životnímu prostředí a k bezpečnosti zboží a osob.

- Podporovat přibližování právních a správních předpisů k evropským a mezinárodním standardům v oblasti dopravy.

- Rozvíjet národní rámec pro sestavení a sledování plánů udržitelného městského územního rozvoje ve prospěch účastníků provozu i nákladní dopravy v hlavních městech.

Regionální prvek

- Nadále se účastnit plánování dopravních infrastruktur ve Středomoří, zejména budoucí transstředomořské dopravní sítě (a určení prostředků na její realizaci), jakož i zlepšování napojení na transevropskou dopravní síť.

- Nadále se účastnit vývoje systémů s družicovým rozšířením, globálních navigačních systémů, aplikací založených na této technologii ve středozemní oblasti a nového regionálního projektu Euromed GNSS II pro satelitní navigaci.

- Přijmout v souladu s PART (Plan d'Action Régional de transport pour la Méditerranée – Regionální akční plán doprav pro Středomoří) nezbytná usnadňovací opatření pro zlepšení fungování dopravní sítě, a tudíž pro zvýšení plynulosti dopravních toků mezi Marokem, regionálními partnery a EU.

7.1.2 Silniční doprava a bezpečnost silničního provozu

Provádět vybraná opatření a reformy v odvětví silniční dopravy a bezpečnosti silničního provozu

- Zkoumat možnost, aby Maroko smělo přistoupit k úmluvě Interbus, aby zharmonizovalo praxi a pravidla pro mezinárodní silniční osobní dopravu s evropskými standardy a aby se zajistila jejich podpora mezi Marokem a zeměmi EU.

- Rozvíjet integrovaný intermodální systém hromadné dopravy.

- Prosazovat evropské a mezinárodní normy v oblasti bezpečnosti silničního provozu.

- Vytvářet certifikační režim zároveň pro osobní dopravu i pro nákladní dopravu s cílem zajistit rovné zacházení v odvětví nákladní dopravy a stimulovat veřejnou osobní dopravu.

- Posilovat kapacitu orgánů pro uplatňování standardů v oblasti sociálního práva a technických požadavků v souladu se standardy mezinárodních úmluv a úmluv EU v oblasti přepravy nebezpečných věcí, zavádění inteligentních dopravních systémů, jakož i doby řízení a doby odpočinku řidičů.

7.1.3 Železniční doprava

Provádět vybraná opatření a reformy v odvětví železniční dopravy

- Podporovat interoperabilitu marockých a evropských železničních sítí.

- Spolupracovat na zavádění evropského systému řízení železničního provozu (ERTMS), aby bylo v dané oblasti dosaženo mezinárodního standardů a aby se ještě zvýšila úroveň bezpečnosti železničního provozu.

Regionální prvek

- Využívat výhod regionální spolupráce pro podporu efektivity, bezpečnosti a interoperability služeb pozemní přepravy (silniční, železniční a městské).

- Nadále provádět přibližování právních a správních předpisů k evropským a mezinárodním normám v regionálním kontextu.

7.1.4 Letecká doprava

Provádět vybraná opatření a reformy v odvětví letectví

- Nadále provádět stávající národní leteckou politiku a zlepšit právní úpravu letectví přijetím předlohy zákona o kodexu civilního letectví.

- Zajistit provádění Evropsko-středomořské letecké dohody z roku 2006 ve všech jejích částech, zejména zajistit proces konvergence právních předpisů stanovený v uvedené dohodě.

- Úzce spolupracovat v oblasti bezpečnosti letectví, zejména prováděním programu rozvoje bezpečnostních vybavení, tj. zvyšovat radarové pokrytí a zvyšovat výkonnost automatického systému kontroly letového provozu.

- Ve spojení s procesem konvergence právních předpisů stanoveném v Evropsko-středomořské letecké dohodě z roku 2006 zkoumat možnosti účasti Maroka na jednotném evropském nebi. V tomto rámci bude zkoumáno brzké přijetí Maroka do Výboru pro jednotné nebe.

- Nadále spolupracovat v oblasti řízení letového provozu.

- Pokračovat v postupném začlenění Maroka do evropského programu bezpečnostního posuzování zahraničních letadel (SAFA), v důsledku pracovního ujednání podepsaného s Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví (AESA) dne 23. března 2011.

- Zahájit konzultace s EU o zavedení opatření pro usnadnění přístupu k zařízením pro odklizení letadel neschopných letu z marockých mezinárodních letišť.

- Zahájit konzultace s EU o stanovení řízení, jež by umožnilo zvýšit kvalifikaci zaměstnanců SLIA specializovaných na záchranářství a boj proti požárům letadel podle mezinárodních a/nebo evropských norem, zejména v oblasti výběru a opatřování zařízení pro záchranářství a boj proti požáru, jakož i školení, kvalifikaci a/nebo schvalování tohoto personálu.

Regionální prvek

- Nadále provádět přibližování právních a správních předpisů k evropským a mezinárodním normám v regionálním kontextu.

- Nadále spolupracovat s EU a středomořskými partnery v rámci účasti na regionálním projektu Euromed pro letectví (Euromed Aviation).

- Nadále spolupracovat a poskytovat podporu v oblasti bezpečnosti prostřednictvím pracovní skupiny pro bezpečnost letectví v zemích Středomoří (Mediterranean Aviation Safety Cell – MASC) v rámci AESA.

7.1.5 Námořní doprava

Provádět vybraná opatření a reformy v odvětví námořní dopravy

- Prohlubovat spolupráci s EU s cílem slaďovat marockou politiku v oblasti námořní bezpečnosti s politikou EU.

- Rozvíjet dialog o rozvoji přístavních infrastruktur, zlepšování přístavních služeb, harmonizaci přístavních postupů, správě a plánování mořského prostoru, námořní a přístavní bezpečnosti a námořním a přístavním zabezpečení a zlepšení lodní dopravy mezi EU a Marokem, zejména o „mořských dálnicích“.

- Uplatňovat účinná opatření námořní bezpečnosti zaváděním systémů státní přístavní inspekce ze strany státu přístavu a inspekce ze strany státu vlajky a posilovat kapacitu institučních struktur v námořní správě, aby se umožnilo přejímat odpovědnost v oblasti bezpečnosti, zabezpečení a předcházení a omezování znečištění moří.

- Provádět mezinárodní úmluvy IMO (Mezinárodní námořní organizace), jakož i usnesení Výboru pro ochranu mořského prostředí.

- Zajistit rychle, účinné a cenově výhodné administrativní postupy (inspekční řízení a koordinaci) u přístavů označených jako přístavy mořských dálnic, rovněž zajistit vysoce kvalitní službu (přístavní infrastruktury, přístavní služby, námořní služby a služby kombinované dopravy) v těchto přístavech.

- Obnovit dialog s Komisí o sestavení plánu spolupráce, zejména v oblasti posilování kapacit, předcházení znečištění a zasahování při znečištění ve Středozemním moři, a to s výhledem na přijetí Maroka do Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA).

Regionální prvek

- Nadále se zúčastnit regionální spolupráce v oblasti námořní politiky, přístavů a námořní dopravy na krátké vzdálenosti.

- Nadále spolupracovat s EU a středomořskými partnery v rámci Mezinárodní námořní organizace a nadále se zúčastňovat regionálních projektů Euromed pro námořní bezpečnost a zabezpečení (SAFEMED) a pro „mořské dálnice“ (MEDAMOS).

7.1.6 Logistický řetězec

Provádět vybraná opatření a reformy v odvětví logistiky

- Nadále provádět novou národní strategii rozvoje marocké logistické konkurenceschopnosti.

- Ustavit dialog o logistickém řetězci s cílem zapojení Maroka do akcí, jež v roce 2007 zahájila EU pro zlepšení a ochranu logistického řetězce.

7.1.7 Dopravní profese

- Zahájit konzultace s EU o stanovení vzájemného uznávání profesních kvalifikací v odvětví dopravy, zejména u palubního personálu v oblasti námořní a letecké dopravy.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů Maroko za podpory EU zohlední v oblasti konvergence právních předpisů evropské standardy v oblasti silniční, železniční a námořní dopravy a v přístavním odvětví.

7.2 Energetika

Posílit dialog a konvergenci energetických politik a institučních a legislativních rámců s ohledem na postupnou integraci marockého energetického trhu do energetického trhu EU, zejména při zohlednění ekologických důrazů

- Provádět energetické strategie jejich přibližováním ke strategiím EU a se zaměřením na cíle zabezpečení dodávek energie, konkurenceschopnosti a udržitelné energie.

- Nadále sestavovat a provádět strategie nízkouhlíkového rozvoje.

- Provádět marockou střednědobou a dlouhodobou energetickou strategii (2020/2030) a Národní plán prioritních opatření.

- Prohlubovat stávající energetický dialog v rámci dohody zakládající přidružení.

- Vypracovat a provádět vizi na rok 2020 pro posilování institucí, zejména ministerstva pro energetiku a hornictví, včetně jeho regionální činnosti.

- Posilovat systém strategického sledování a dohledu v zájmu lepší energetické prognostiky a lepšího energetického plánování, včetně energetické statistiky, zejména výměnou informací a odborných znalostí a posilováním kompetencí s výhledem na sladění s evropskými standardy.

- Zajistit výměnu odborných znalostí a zkušeností pro prohloubení a urychlení konvergence politik, zejména v oblasti plynu a elektřiny, legislativní, organizační, technické a regulační postupy a rámce energetického odvětví, směrem k *acquis* EU.

- Energetická diverzifikace:

  – spolupracovat na realizaci podmínek nezbytných pro rozvoj využívání zemního plynu: právní a správní předpisy, technická a doprovodná opatření;

  – spolupracovat na rozvoji alternativních zdrojů energie: zajistit technologický výzkum a vývoj v oblasti ropných břidlic a plynu vázaného v břidlicích.

- Zavést národní plán energetické regulace, zejména pro elektřinu a zemní plyn, a to postupným přibližováním ke směrnicím EU o elektřině a plynu. Za tímto účelem přijmout kodexy pro elektřinu a plyn a odpovídající prováděcí pravidla.

- Nadále provádět reformy v odvětvích elektřiny a plynu s cílem zlepšení jejich výkonnosti a jejich postupné liberalizace v souladu s *acquis* EU.

Prohlubovat regionální spolupráci v energetické oblasti

- Prohlubovat úlohu Maroka v regionální spolupráci v energetické oblasti, zejména při realizaci středomořského solárního programu, v souladu s prováděním plánu prioritních opatření 2008–2013 v rámci evropsko-středomořského energetického partnerství, jakož i s cíli Unie pro Středozemí.

- Nadále spolupracovat v rámci regionálních iniciativ a projektů.

- Upevňovat a posilovat stávající vzájemná propojení a tranzitní infrastruktury vedoucí Marokem s ohledem na propojení elektrických a plynárenských sítí jižního a severního Středomoří.

- Zajistit postupnou integraci trhů s elektřinou v Maroku, Alžírsku a Tunisku.

- Posilovat marocké kapacity pro regionální skladování energetických produktů.

- Usnadňovat financování energetických infrastruktur: postupné přibližování marockého systému praxi EU, zejména pro skladování energetických produktů.

Spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti

- Spolupracovat na realizaci podmínek nezbytných pro případný rozvoj programu jaderné energetiky pro civilní účely: výměna informací a zkušeností, ustanovení v oblasti jaderné bezpečnosti a radiační ochrany.

- Zajistit výměnu odborných znalostí a zkušeností s ohledem na vytváření regulačního rámce, který se bude přibližovat předpisům a praxi EU, zejména pro zajištění nejvyšší úrovně jaderné bezpečnosti a adekvátní úrovně ochrany před ionizujícím zářením.

- Spolupracovat na vytváření nezávislé národní agentury pro kontrolu jaderné bezpečnosti a radiační ochrany v Maroku.

Podpora energetické účinnosti

- Pokračovat v opatřeních energetické účinnosti prováděných v rámci národního programu prioritních opatření, zejména v průmyslu, bydlení, veřejných budovách, dopravě a cestovním ruchu.

- Posilovat institučního a organizačního rámce, zejména Agentury pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti.

- Provádění regulačních opatření pro přibližování se k předpisům EU a vytváření potřebných pobídek, nových mechanismů financování (třetí investor, mechanismus čistého rozvoje atd.) a vzdělávacích, osvětových a komunikačních opatření.

- Zajistit účast na programu EU „Inteligentní energie“.

Rozvíjet využívání obnovitelných zdrojů energie

- Realizovat národní cíle rozvoje obnovitelných zdrojů energie a provést marocký solární plán a marocký projekt větrné energie.

- Pokračovat v opatřeních na rozvoj obnovitelných zdrojů energie ve velkém i malém měřítku (solární ohřívače vody, fotovoltaická zařízení napojená na síť i mimo síť, biomasa atd.) a ve vývozu zelené energie, včetně inovativních pobídek a mechanismů financování.

- Posilovat instituční a organizační rámec, vytvářet a provádět akční plány v těchto oblastech, a tak realizovat přibližování k předpisům EU.

- Rozvíjet národní potenciál v oblasti biomasy.

- Zajistit spolupráci v oblasti vývoje, rozvoje a inovací ve prospěch udržitelného rozvoje.

- Zřizovat výzkumná a vývojová střediska a ústavy pro rozvoj udržitelných energetických technologií a pro energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energie: stanovení témat výzkumu; zřizování výzkumných jednotek; posilování kompetencí.

- Posilování akademického studia ve výše uvedených oblastech na vzdělávacích ústavech spadajících pod ministerstvo příslušné pro energetiku.

- Zřizování platforem excelence a technologických středisek, do nichž se zapojí inovativní podniky, výzkumná střediska a vzdělávací organizace, zejména v oblasti obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a odsolování mořské vody za využití sluneční energie.

- Využívat v národním měřítku technologie a materiály, jež upřednostňují energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energie, zejména zřizováním průmyslových klastrů a prováděním výzkumných a vývojových programů.

Posilovat bezpečnost energetických zařízení a jejich kontrolu

- Posilovat bezpečnost a zabezpečení energetických zařízení a vybavení a systém technické kontroly, jakož i systém prevence rizik v těchto zařízeních.

- Zajistit výměnu zkušeností a odborných znalostí pro posilování energetické laboratoře ministerstva příslušného pro energetiku, zejména v oblasti kontroly kvality uhlovodíků.

- Zajistit výměnu zkušeností a odborných znalostí s ohledem na certifikaci energetické laboratoře ministerstva příslušného pro energetiku.

- Spolupracovat na provádění strategie prevence a zvládání rizik v odvětvích energetiky a hornictví a v oblasti výbušnin a tlakových zařízení.

7.3 Doly

Prohlubovat spolupráci a partnerství v oblasti rozvoje hornictví

- Posilovat kapacity v oblasti regulace hornictví, rozvoje drobného hornictví, důlního průzkumu a těžby v dolech, správy hornického a geologického dědictví, rozvoje geologické infrastruktury a rozvoje zeměpisných informačních systémů.

- Chránit životní prostředí a sanovat místa důlní těžby a provádět rekultivaci těchto oblastí po uzavření dolů.

- Vytvářet a rozvíjet informační systém týkající se statků v oblasti hornictví a těžby ropy a hornické statistiky.

- Organizovat a valorizovat odvětví mineralogických vzorků a fosilií

7.4 Životní prostředí a voda

Podporovat řádnou správu záležitostí týkajících se životního prostředí, včetně zesíleného přibližování k právním předpisům a politikám EU

Posilovat administrativní struktury a strategické plánování

- Posilovat a završit zřizování marockých institucí příslušných pro ochranu životního prostředí, kontrolu znečištění a vodní hospodářství na ústřední, regionální a místní úrovni, včetně lepší koordinace a spolupráce mezi různými aktéry.

- Posilovat kapacity v oblasti strategického plánování, včetně finančních strategií, za využití zkušeností EU.

- Vytvářet a zprovozňovat inspekční útvary zaměřené na dodržování marockých zákonů o ochraně životního prostředí.

- Uplatňovat tržní nástroje (např. ekologické daně) a uvádět do praxe zásadu „znečišťovatel platí“, včetně vytváření systému odpovědnosti za stav poškození životního prostředí.

Posuzování vlivů na životní prostředí

- Posilovat systém posuzování vlivů na životní prostředí, včetně národních a regionálních výborů pro studium dopadů a veřejných vyšetřovacích grémií, přitom se přibližovat k právním předpisům EU.

- Posilovat systém strategického posuzování vlivů na životní prostředí u plánů a programů.

Podpora aktérů občanské společnosti a účasti veřejnosti

- Podpořit aktéry občanské společnosti a posilovat účast veřejnosti v oblasti životního prostředí za využití zkušeností a osvědčených praktik EU.

Dostupnost a přístup k informacím

- Posilovat systém získávání a zpracování informací o životním prostředí v Maroku za využití zkušeností a osvědčených praktik EU.

- Zlepšovat přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, uvést v platnost zákon o právu veřejnosti na přístup k informacím o životním prostředí a k rozhodování v oblasti životního prostředí.

Komunikace a šíření informací

- Rozvíjet a provádět komunikační strategie v oblasti životního prostředí.

- Sestavovat a zveřejňovat pravidelné zprávy o stavu životního prostředí na národní nebo regionální úrovni.

Podporovat ekologická odvětví a přibližovat se k právním předpisům a politikám EU v této oblasti

Kvalita ovzduší

- Podporovat lepší dohled nad kvalitou ovzduší (mezní hodnoty, výstražné prahové hodnoty, stanovení a klasifikace zón a aglomerací, vytváření systému pro sledování a posuzování kvality ovzduší) pro zlepšení veřejného zdraví a kvality životního prostředí, přitom se inspirovat legislativním rámcem EU.

- Vypracovávat a provádět akční plány pro boj proti znečišťování ovzduší, včetně přeshraničního znečišťování.

Ochrana mořského prostředí

- Podporovat ochranu mořského prostředí, včetně zachování mořských ekosystémů.

- Přijímat právní předpisy v oblasti integrovaného řízení pobřežních zón.

Nakládání s odpady

- Realizovat národní strategii nakládání s odpady.

- Podporovat vytváření integrované sítě zařízení pro zpracování odpadů, včetně středisek pro zpracování průmyslových odpadů.

- Zavádět systém povolování a registrace zařízení pro zpracování odpadů, jakož i inspekčního a kontrolního systému pro tato zařízení, přitom se inspirovat zásadami právních předpisů EU, jakož i profesionalizovat neformální sektor.

Ochrana přírody

- Nadále zavádět systém chráněných oblastí, přitom se inspirovat zásadami a osvědčenými praktikami EU.

- Nadále provádět strategii ochrany a obnovy lesních ekosystémů, omezit odlesňování a pokračovat ve znovuzalesňování podle hlavního plánu pro znovuzalesňování. Pokračovat v probíhajících pracích na zavedení certifikace lesů (Forest Stewardship Council/SFC).

- V oblasti biologické rozmanitosti zlepšovat vědecké znalosti o národní biologické rozmanitosti (druhy, ekosystémy, taxonomická problematika).

- Obnovit narušené ekosystémy a přijímat opatření pro napomáhání obnově ohrožených oblastí ve spolupráci s místním obyvatelstvem.

- Provádět národní právní předpisy v oblasti obchodu s druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v souladu se závazky Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Znečištění průmyslem a průmyslová rizika

- Zavést systém integrované prevence a redukce znečištění velkými průmyslovými zařízeními, přitom se inspirovat evropskými standardy a osvědčenými praktikami.

- Zavést systém kontroly nebezpečí při velkých haváriích s přítomností nebezpečných látek, přitom se inspirovat evropskými standardy a osvědčenými praktikami.

Chemické látky

- Přijmout standardy pro registraci, hodnocení a povolování chemických látek, přitom se inspirovat právními předpisy EU a osvědčenými praktikami EU.

- Přijmout strategii pro postupné nahrazení chemických látek, jež jsou nejnebezpečnější pro lidské zdraví a životní prostředí.

Desertifikace, včetně opatření na ochranu půdy

- Provádět opatření v rámci plánu pro boj proti desertifikaci a pro ochranu půdy.

Kapacita pro vydávání povolení, sledování a inspekce

- Posilovat administrativní kapacitu marockých orgánů příslušných pro ochranu životního prostředí a vodní hospodářství v oblasti vydávání povolení, sledování a inspekce.

Začleňování otázek životního prostředí

- Podporovat další začleňování ekologických aspektů do ostatních odvětví, např. odvětví vod, lesů, zemědělství, vzdělávání, energetiky, dopravy, rybolovu, průmyslu a výzkumu.

Posilovat regionální a mezinárodní spolupráci v oblasti životního prostředí

Mezinárodní spolupráce

- Zintenzivnit provádění úmluv a protokolů v oblasti životního prostředí, jejichž je Maroko smluvní stranou, a urychlovat směřování k ratifikaci dalších úmluv a protokolů v oblasti životního prostředí, jež tvoří součást právního systému EU.

Regionální spolupráce

- Posilovat spolupráci v rámci Úmluvy o ochraně mořského prostředí a pobřežní oblasti Středozemního moře (Barcelonská úmluva) a protokolů k této úmluvě.

- Nadále spolupracovat v rámci iniciativy Horizont 2020.

- Zintenzivnit spolupráci s Evropskou agenturou pro životní prostředí v kontextu jejích regionálních činností, též s ohledem na sdílené systémy informací o životním prostředí.

Konvergence: Pro provedení těchto reforem Maroko za podpory EU postupně zohlední v oblasti konvergence právních předpisů relevantní evropské standardy v oblasti řádné správy záležitostí týkajících se životního prostředí, kvality ovzduší, nakládání s odpady, vodního hospodářství a ochrany mořského prostředí, ochrany přírody, průmyslového znečištění a chemických látek.

Změna klimatu

- Posilovat a završit zřizování marockých institucí pro otázky změny klimatu.

- Provádět Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu. Vypracovat a provádět strategie a plány pro zmírňování změny klimatu a pro přizpůsobování se změně klimatu.

- Sestavovat inventáře skleníkových plynů.

- Spolupracovat na vypracování a provádění režimu v oblasti změny klimatu na dobu po roce 2012.

- Spolupracovat v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se změně klimatu.

- Spolupracovat na provádění cancúnských a durbanských dohod.

- Podporovat strategii rozvoje nízkouhlíkového hospodářství jako příspěvek k rozvoji zelené ekonomiky.

- Podporovat vhodná zmírňovací opatření na národní úrovni, včetně systémů přidělování kreditů a obchodování s emisemi v rámci odvětví.

- Podporovat zohledňování problematiky změny klimatu v rozhodovacím procesu.

- Provádět první opatření pro přípravu systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

- Začleňovat priority z oblasti problematiky změny klimatu do zemědělství: zvyšovat podíl ovocných plantáží; používat vybrané osivo a osivo odrůd přizpůsobených klimatu; obecně zavádět techniky pro sběr vody a optimalizaci zavlažování; zpřístupňovat výsledky agronomického výzkumu ve prospěch rozvoje zemědělství.

Voda

Provádět národní strategii v oblasti vodních zdrojů pro konsolidaci dosavadních výsledků a pro zajištění integrovaného vodního hospodářství

- Podporovat řízení poptávky po vodě a efektivního využívání vody pomocí těchto opatření:

  – šetřit vodou při zavlažování pomocí hromadného přechodu na bodové zavlažování a na zvýšením efektivity využívání vody v zemědělství;

  – zavádět systém pro zpracování použité vody určené pro zemědělské využití, přitom se inspirovat zásadami právních předpisů EU;

  – šetřit vodou v odvětvích pitné vody, průmyslu a turismu.

- Podporovat zachování a ochranu vodních zdrojů, přírodních stanovišť a ohrožených oblastí pomocí těchto opatření:

  – chránit kvalitu vodních zdrojů a bojovat proti znečišťování;

  – uplatňovat systém zlepšování kvality komunálních a průmyslových odpadních vod;

  – chránit podzemní vody a povodí k nim patřící, oázy a vlhké oblasti;

  – uplatňovat systém zlepšování kvality vody, včetně vod ke koupání, přitom se inspirovat zásadami právních předpisů EU.

- Snižovat náchylnost k přírodním rizikům souvisejícím vodou a přizpůsobit se změně klimatu:

  – zlepšovat ochranu osob a věcí proti záplavám a bojovat proti důsledkům sucha prostřednictvím plánů pro zvládání sucha podle jednotlivých povodí;

  – završit opatření stanovená v Národním plánu ochrany proti povodním;

  – zlepšovat prevenci zejména rozvojem výstražných systémů pro záplavy a záchranných plánů.

- Pokračovat v právních a institučních reformách úplným uplatněním ustanovení zákona č. 10-95, jakož i přepracováním tohoto zákona tak, aby se do něj začlenily dosud nezahrnuté aspekty, tj. šetření vodou a opětovné používání očištěných odpadních vod.

- Modernizovat informační systémy a posilovat prostředky a kompetence pomocí těchto opatření:

  – modernizovat administrativu, obnovit a zlepšit správu věcí veřejných v oblasti vodního hospodářství a organizací povodí;

  – posilovat a modernizovat systém získávání a zpracovávání informací o vodě v Maroku zavedením národního informačního systému pro vodu, přitom se inspirovat zkušenostmi a osvědčenými praktikami EU;

  – posilovat administrativní kapacity marockých orgánů pro vodní hospodářství v oblasti vodní stráže, vydávání povolení, sledování a inspekce, zároveň se přibližovat k relevantním evropským právním předpisům;

  – vypracovávat a provádět komunikační a osvětové strategie v oblasti vody;

  – posilovat kapacity v oblasti strategického plánování, včetně finančních strategií, za využití zkušeností EU.

- Spravovat a rozvíjet vodní zdroje:

  – Podporovat a rozvíjet nekonvenční vodní zdroje např. odsolováním mořské vody, demineralizací brakických vod, opětovným použitím očištěných odpadních vod a sběrem dešťové vody.

7.5 Informační společnost

- Analyzovat příležitosti pro lepší spolupráci mezi EU a Marokem v oblasti informační společnosti, především rozvíjet synergie mezi strategií „Digitální Maroko“ a „Digitální agenda pro Evropu“.

- Nadále rozvíjet a účinně zavádět úplný právní rámec pro elektronickou komunikaci, včetně zejména povolování sítí a služeb, přístupu k nim a jejich propojení, univerzální služby a práv uživatelů, ochrany spotřebitele, zpracování osobních dat a ochrany soukromí v odvětví elektronických komunikací, jakož i účinnou správu spektra rádiových frekvencí.

- Na legislativní úrovni sledovat tyto hlavní osy vývoje:

  – zvažovat zavedení povolovacích režimů pro poskytování elektronických komunikačních služeb;

  – dále postupovat v tržních analýzách, např. analýzou trhu velkoobchodního poskytování přístupu k (fyzické) síťové infrastruktuře, včetně sdíleného přístupu nebo úplného zpřístupnění více provozovatelům v pevném místě, a velkoobchodního poskytování širokopásmového přístupu. Přitom by se jednalo rovněž o zajištění účinného a odpovídajícího plnění závazků v oblasti přístupu

(výběr a předvýběr provozovatele, přístup k bitovému toku, úplné zpřístupnění více provozovatelům atd.) pro provozovatele s značnou tržní sílou na relevantních trzích;

– usnadňovat přenositelnost pevných síťových i mobilních čísel lepším prováděním řízení (lhůta pro přenositelnost čísla mezi provozovateli, doba přerušení služby pro spotřebitele, maximální doba trvání smlouvy, sankce v případě zneužití a chování narušujícího hospodářskou soutěž atd.);

– zajistit účinné provádění opatření v oblasti důvěrnosti elektronických komunikací a ochrany před nevyžádanými sděleními (spamy).

- Koncipovat a zavádět režim pro zvýšení bezpečnosti informačních systémů a ochranu strategicky významných infrastruktur a údajů; podporovat odolné a stabilní fungování sítí a služeb za dodržení zásad otevřenosti a interoperability.

- Posilovat standardy a organizaci aplikací elektronické veřejné správy s cílem dospět k obecnému rámci pro interoperabilitu veřejných informačních systémů po vzoru Evropského rámce interoperability (EIF).

- Za konzultací s nezávislými evropskými organizacemi příslušnými pro tyto oblasti (zejména CEN, CENELEC, ETSI) zavádět specifikace, normy a standardy pro dematerializaci mezipodnikových transakcí mezi malými a středními podniky pro dematerializaci obchodu a zajištění plynulosti obchodních transakcí.

- Podporovat spolupráci a vzájemnou výměnu informací o strategiích pro sítě a elektronické komunikace, využívání rádiových frekvencí, režim licencí a práv duševního vlastnictví v digitální oblasti, pro rozvoj elektronických transakcí, aby se podpořil rozvoj mezipodnikového obchodu a budoucí vývoj informační společnosti na národní, regionální a globální úrovni.

- Zejména dosahovat dalšího pokroku při provádění nové digitální strategie „Digitální Maroko“ v dialogu a spolupráci v oblasti technologie a informační společnosti:

  – ve zvýšené míře zřizovat veřejná obecní střediska s internetovým a telefonním připojením (centres d’accès communautaires publics) umožňující rozšířit okruh občanů, kteří mají přístup k novým technologiím (vysokorychlostní internet a veřejné služby), zejména v odlehlých a venkovských oblastech, s cílem bojovat proti digitální propasti;

  – podporovat národní digitální, kulturní a vzdělávací rozvoj kombinací veřejných akcí v tomto rámci, soukromých iniciativ a mezinárodních partnerství;

  – zvažovat zpřístupnění veřejných údajů a povolení pro užívání a opětovné používání ve službě občanům a podnikům;

  – podněcovat občanskou společnost k účasti na provádění strategie „Digitální Maroko“, a to na úrovni občanů v oblasti informačních technologií a telekomunikací;

– podporovat podnikatelskou a inovační kulturu v oblasti technologií informační společnosti v soukromém sektoru a v učebních osnovách a vzdělávacích a školicích programech;

– vyměňovat si informace a osvědčené praktiky v oblasti certifikace elektronických podpisů a v oblasti bezpečnosti elektronických komunikací a transakcí;

– podpořit vypracování a provádění národního programu pro migraci Maroka na systém internetových adres IPv6.

- Zintenzivnit veškerou formu spolupráce s EU na úrovni norem a standardů informačních a komunikačních technologií, zejména pro digitální televizi, mobilní digitální sítě a budoucí internet, pro propojení vysokorychlostních sítí, jež spadá do oblasti výzkumu (příští fáze EUMEDCONNECT), jakož i pro přizpůsobení právních předpisů technologickému vývoji informační společnosti.

  – podporovat marockou veřejnou i soukromou účast (též ve formě společných projektů) na části týkající se informačních a komunikačních technologií v rámci evropských výzkumných a inovačních programů, zejména v oblastech, jež souvisejí s velkými společenskými výzvami a s vývojem infrastruktur vysokorychlostních sítí a s podpůrnými údaji pro výzkum;

  – podporovat posilování regionální spolupráce s EU, národního výzkumu s evropskými partnery, připojení na společné výzkumné sítě nebo jejich zřizování a výměnu výzkumných pracovníků se zeměmi EU;

  – stanovit zahájení evropsko-středomořského výzkumného programu, lépe přizpůsobenému prostředí a vývoji středomořského regionu.

- Podporovat volný přístup na internet a spolupráci s regulačními orgány jižního Středomoří.

- Spolupracovat s evropsko-středomořskou skupinou regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (EMERG) a regulačními orgány členských států EU ohledně otázek společného zájmu.

7.6 Věda a technologie, výzkum a inovace

Rozvoj výzkumných a inovačních kapacit ve službě hospodářskému a sociálnímu rozvoji a integrace Maroka do Evropského výzkumného prostoru

- Posilovat úlohu národního výzkumného systému ve vývoji Maroka:

  – zlepšovat správu národního výzkumného systému;

  – rozvíjet certifikaci laboratoří a podněcovat seskupování výzkumných pracovníků a výzkumných týmů;

  – zřizovat struktury pro zhodnocování výsledků výzkumu;

- posilovat systém pro interní i externí hodnocení výzkumných činností a zavádět mechanismy pro lepší koordinaci mezi různými aktéry národního výzkumného systému;

- podporovat spolupráci a partnerství mezi univerzitami a výzkumnými ústavy a konečnými uživateli výsledků výzkumu;

- nadále provádět Evropsko-středozemní chartu pro podniky u aspektů týkajících se inovací a společně vyhodnocovat dosažený pokrok na základě ukazatelů stanovených na regionální úrovni;

- podporovat vědecká a technologická partnerství v rámci evropsko-středomořského prostoru;

- mobilizovat kompetence Maročanů s bydlištěm v Evropě pro posílení výměny a vztahů mezi Marokem a EU v oblastech vědy, technologie, výzkumu a inovací;

- znovu prověřit podmínky pro přistoupení Maroka do sítě EUREKA.

- Účast Maroka v Evropském výzkumném prostoru:

  - prozkoumat možnost vědecké spolupráce založené například na činnostech „*project twinning"* (programme level management) ve společných prioritních tématických oblastech evropských výzkumných a inovačních programů;

  - zlepšovat podmínky účasti Maroka na evropských výzkumných a inovačních programech;

  - posilovat výzkumné kapacity marockých univerzit a výzkumných středisek s výhledem na budoucí účast Maroka na evropských výzkumných a inovačních programech a na silnější účast na COST *(European Cooperation in Science and Technology);*

  - posilovat síť tématických národních kontaktních míst v Maroku pro evropské výzkumné a inovační programy a upřednostňovat výměnu s obdobnými evropskými sítěmi;

  - posilovat výměnu personálu ve výzkumných projektech a podporovat účast marockých vědců na mezinárodních vědeckých debatách;

  - vytvářet podmínky k tomu, aby Maroko mohlo přistoupit k Evropskému inovačnímu a technologickému institutu (EIT) a zúčastňovat se jeho programů.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů zohlední Maroko za podpory EU v oblasti konvergence právních předpisů relevantní evropské standardy pro oblast vědy a technologie, výzkumu a inovací, a zejména ustanovení evropských výzkumných a inovačních programů se zaměřením na zlepšení konkurenceschopnosti průmyslu a kvality života a na podporu udržitelného rozvoje.

7.7 Audiovizuální odvětví

- Podporovat výměnu názorů, informací a zkušeností o audiovizuální politice, včetně legislativních aspektů.

- Podporovat toto odvětví s cílem zlepšit standardy pro správu věcí veřejných, kvalitu poskytování služeb, konkurenceschopnost a posilovat kompetence školeními a technickou pomocí.

- Podporovat rozvoj transparentního, účinného a předvídatelného legislativního systému, včetně revize legislativního rámce a uplatňování nových ústavních pověření Vysokého úřadu pro audiovizuální komunikaci.

7.8 Integrovaná námořní politika

Rozvíjet rámec vztahů, který umožní Maroku zúčastnit se integrované námořní politiky EU

- Rozvíjet integrovaný přístup pro veškeré činnosti v souvislosti s mořem a pobřežními oblastmi nebo s dopadem na ně na národní i regionální úrovni.

- Nadále zlepšovat správu těchto různých námořních činností, zejména rozvojem nástrojů, jako je např. územní plánování námořních prostor, integrovanou správu pobřežních oblastí, jakož i úsilí v oblasti mořského a námořního výzkumu.

7.9 Cestovní ruch

- Provádět strategii cestovního ruchu Vize 2020.

- Provádět výměnu informací o politikách, opatřeních a projektech v oblasti udržitelného, vysoce kvalitního a odpovědného cestovního ruchu.

8. VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÁ PŘÍPRAVA A ZDRAVÍ

8.1 Vzdělávání

Konsolidovat zásadu rovných příležitostí

- Snižovat míru předčasného odchodu ze vzdělávacího systému, zejména u dívek ve venkovském prostředí.

- Zlepšovat míru znovuzačlenění do vzdělávacího systému.

- Zlepšovat systém stipendií.

- Potírat násilí na školách.

Zajistit obecný přístup k základnímu vzdělání a bojovat proti negramotnosti

- Snižovat míru negramotnosti, zejména u mladých lidí a žen ve venkovském prostředí.

- Zavést povinnou školní docházku (až do středoškolského stupně, tj. do české 6. třídy).

- Zvyšovat míru ukončení středoškolského vzdělání vedoucího ke kvalifikaci, zejména u dívek.

Zlepšovat kvalitu školního vzdělávání

- Zavést všeobecnou předškolní docházku.

- Snížit míru opakování ročníku žáky.

- Zajistit obecné zvládnutí vyučovacího jazyka a výuku cizích jazyků.

- Posilovat systém pro odborné vzdělávání vyučujících.

- Posilovat systémy pro poradenství a podporu žáků s obtížemi.

Nadále provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky v aspektech týkajících se vzdělávání

- Rozvíjet výchovu k podnikatelskému myšlení jakožto klíčové kompetenci na základní škole a na středoškolském stupni.

- Společně hodnotit dosažený pokrok na základě ukazatelů stanovených na regionální úrovni.

8.2 Odborné vzdělávání a příprava

- Podporovat reformu odborného vzdělávání.

- Pokračovat ve dialogu a výměně informací o nástrojích, jako jsou evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET) a zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy (EQARF VET).

- Připravit instituční a provozní podmínky pro zavedení národního rámce kvalifikací.

- Reformovat systém a správu odborného vzdělávání (spolu se sociálními partnery) a prohlubovat dialog mezi nabídkou kompetencí a poptávkou po nich s cílem lepšího sladění s potřebami trhu práce.

- Posilovat analýzy trhu práce a koncepce veřejných politik založených na věcných informacích.

- Přispívat k posilování dalšího odborného vzdělávání, zejména ke zlepšování správy prostředků pro další odborné vzdělávání (reforma zvláštních smluv) s cílem zlepšení přístupu a zvýšení kvality.

- Nadále provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky v aspektech týkajících se vzdělávání, přitom věnovat zvláštní pozornost výchově k podnikatelskému myšlení. Zlepšovat získávání informací o vzdělání poskytovaném v podnicích. Společně hodnotit dosažený pokrok na základě ukazatelů stanovených na regionální úrovni.

8.3 Vysokoškolské vzdělávání

Podporovat reformu marockého systému vysokoškolského vzdělávání a jeho konvergenci se zásadami boloňského procesu

- Zavést dialog a výměnu informací o zásadách a doporučeních boloňského procesu pro vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání.

- Zajistit konvergenci marockých právních a správních předpisů s cíli boloňského procesu.

- Zavádět nástroje usnadňující transparentnost, srovnatelnost a uznávání studia, jako je systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS) a dodatek k diplomu (přijmout a účinně provádět systém kreditů, dotyčná odvětví a zařízení).

- Nadále zavádět Národní kvalifikační rámec (NQF).

- Posilovat rozvoj vzdělávání vedoucích k profesní kvalifikaci ke zlepšení zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol a rozvíjet aktivní partnerství s profesními kruhy.

- Zavádět rámec pro další péči o absolventy a zvyšovat míru profesního začlenění.

- Posilovat proces dekoncentrace a decentralizace útvarů pro vzdělávání a decentralizace vysokoškolského vzdělávání, a to výhledově souběžně s procesem „rozšířené regionalizace“.

Zlepšovat přístup k vysokoškolskému vzdělávacímu systému

- Zlepšovat sociální služby studentům (sociální stipendia, prospěchová stipendia, absorpční kapacita studentských ubytoven, studentské menzy, základní lékařská péče AMO).

- Zavádět opatření péče o studenty, zejména ve volně přístupných vysokoškolských střediscích.

- Zavádět opatření na potírání opakování ročníku studenty a předčasných ukončení studia (integrovaný systém pro jazykovou výuku, moduly pro metodologii akademické práce, jazykové a komunikační moduly, informatické moduly, tutorství, poradenství pro abiturienty a studenty a rozvoj společných základních studií a možností přechodu mezi studijními zaměřeními, aby se umožnilo přeorientování).

- Zavést efektivní informační a poradenský systém.

Kvalitativně zlepšit vysokoškolský vzdělávací systém v Maroku

- Zlepšovat kapacity a kompetence vysokoškolského personálu.

- Podporovat dálkové vzdělávání.

- Rozvíjet nové informační a komunikační technologie v marockém vysokoškolském vzdělávacím systému.

- Posilovat proces certifikace v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

- Posilovat správu a autonomii vysokoškolských vzdělávacích institucí.

- Rozvíjet kompetence v oblasti hodnocení vzdělávacích programů, projektů a institucí (pedagogické, administrativní a finanční aspekty hodnocení).

- Zavést systém institučního hodnocení marockého vysokoškolského vzdělávání.

- Konsolidovat nezávislé zajišťování kvality.

- Vzdělávat výzkumem, zejména na úrovni doktorandského studia.

Prohlubovat spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy zvyšováním a/nebo zlepšováním účasti Maroka na evropských programech v oblasti vysokoškolského vzdělávání

- Nadále podporovat reformu a modernizaci vysokoškolského vzdělávání v rámci programu Tempus a programu, který bude po následovat po něm.

- Podporovat účast Maroka na evropských programech mobility a partnerství v oblasti stávajícího vysokoškolského vzdělávání.

- Pokračovat v informačních kampaních o programech pro možné uchazeče, studenty i akademiky.

- Podněcovat přibližování Maroka k postupům platným v Evropské unii pro uznávání diplomů.

- Povzbuzovat výměnu mezi střediskem MERIC Maroc a sítí ENIC-NARIC.

- Podporovat spolupráci mezi Evropsko-středomořskou univerzitou v slovinské Portoroži se vzdělávacími institucemi v Maroku.

8.4 Podpora vzdělávání v oblasti politik EU

- Posilovat účast Maroka na akcích Jean Monnet na podporu vysokoškolského vzdělávání a výzkumných projektů v oblasti studií o evropské integraci.

- Posilovat začlenění Maroka do specifických programů pro senzibilizaci odpovědných činitelů třetích zemí, pokud jde o politiky EU.

8.5 Zdravotnictví

Zlepšovat úroveň veřejného zdraví v Maroku a prohlubovat dialog o otázkách zdravotnictví mezi Marokem a EU

- Pokračovat ve spolupráci v oblasti reformy zdravotnictví, zejména na základě marocké národní strategie „Vize pro zdravotnictví 2020“, akčního plánu 2008–2012 a případných budoucích nástrojů, včetně přijetí rámcového zákona o zdravotním systému, zlepšit kvalitu a přístup ke zdravotní péči, zejména pro nejchudší skupiny obyvatel, regionalizovat a posílit preventivní opatření.

- Posilovat instituce a laboratoře s cílem zlepšit zdravotní dohled a zdravotní bezpečnost (vytvořit Národní agenturu pro veřejné zdraví).

- Spolupracovat v oblasti zdravotních ukazatelů, zejména ukazatelů souvisejících s rozvojovými cíli tisíciletí 4 a 5.

- Zajistit prevenci a zdolávání přenosných a nepřenosných chorob, zejména nákladných dlouhodobých a chronických chorob, též ratifikací a prováděním mezinárodních úmluv v oblasti zdravotnictví, např. Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku a Mezinárodních zdravotnických předpisů Světové zdravotnické organizace.

- Spolupracovat na postupném a dlouhodobém přibližování k některým pravidlům a prováděcím praktikám EU v oblasti zdravotnictví.

- Zvažovat možnost prohloubení regionální spolupráce v oblasti zdravotnictví, zejména v kontextu evropsko-středomořské spolupráce.

Konvergence: Pro realizaci těchto cílů přijme Maroko právní a správní předpisy týkající se zdravotnictví a za podpory EU zohlední v oblasti konvergence právních předpisů relevantní evropské směrnice a doporučení WHO v oblasti sledování zdraví a zdravotní bezpečnosti.

8.6 Mládež a sport

- Prohlubovat spolupráci v oblasti neformálního vzdělávání mladých lidí a sociálních a pedagogických animátorů v zájmu podpory výměny, mezikulturního dialogu a rozvoje občanské společnosti, zejména programy v oblasti mládeže, např. Mládež v akci (2007–2013), Mládež Euromed IV a budoucími programy v této oblasti.

- Podporovat výměnu informací a osvědčených praktik k tématům společného zájmu, např. sociální začlenění ve sportu a sportem, sport a vzdělání, tělesná aktivita, jakož i potírání dopingu a násilí ve sportu (zejména násilí na stadiónech).

- Umožnit marockým vedoucím pracovníkům účastnit se studijních dnů, seminářů a kolokvií se sportovní tématikou.

- Spolupracovat na organizaci akcí v Maroku se sportovní tématikou v rámci stávajících struktur.

C. ÚČAST MAROKA NA PROGRAMECH A V AGENTURÁCH EU

- Posilovat spolupráci s těmito evropskými agenturami v rámci jejich regionálních aktivit: Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA), Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF), Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA), Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA), Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (FRONTEX), EUROPOL, EUROJUST, Evropská agentura pro životní prostředí (EEA) a Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA).

- Zajistit účast Maroka na programech Unie otevřených pro třetí země, jde zejména o tyto programy: Program pro konkurenceschopnost a inovace, Cla 2013 (2008-2013), program výzkumu uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe (SESAR), program Marco Polo.

- Zajistit účast na Enterprise Europe Network.

- EU bude přispívat ke konkrétní realizaci účasti Maroka na těchto programech a v těchto agenturách.

D. FINANČNÍ ROZMĚR

- Při provádění finančního rozměru partnerství EU-Maroko zohlednit potřeby, jež vyplývají:

  – z rozšířeného statusu;

  – z vnitřní dynamiky Maroka vzniklé z politických, hospodářských a sociálních reforem vyvolávajících velkou potřebu hospodářských a sociálních infrastruktur;

  – z nezbytnosti napomáhat růstu podporujícímu začlenění s cílem snížit chudobu;

  – z požadavku konsolidovat hospodářské otevření Maroka a jeho integraci do světového hospodářství, a zejména do hospodářství EU;

  – z nové strategie EU v oblasti sousedství.

- Zkoumat možnost vstoupit od roku 2013 do nové etapy v přístupu k adekvátním finančním prostředkům EU, aby bylo Maroko doprovázeno při orientaci na regionální politiku a politiku soudržnosti EU a při přijímání nových prováděcích postupů.

- Optimalizovat používání stávajících finančních nástrojů lepším zacílením programů spolupráce a lepší spoluprací mezi Marokem a EU tak, aby se optimalizovala absorpční kapacita Maroka.

- Využít veškeré relevantní a nezbytné nové nástroje a tématické programy, jež zavedla EU v rámci vnější akce, a zároveň zohlednit potřeby Maroka, jeho pokroky v reformách a jeho absorpční kapacitu.

III SLEDOVÁNÍ A ZPRÁVY O PRŮBĚHU

Sledování akčního plánu

- Tento akční plán slouží stejně jako předcházející akční plán jako orientační dokument pro spolupráci mezi EU a Marokem.

- Tento akční plán bude předložen Radě pro přidružení EU-Maroko k formálnímu přijetí.

- Společné struktury zřízené dohodou zakládající přidružení, zejména pro tento účel zřízené podvýbory a pracovní skupiny, zajistí pokrok v provádění akčního plánu a jeho sledování.

- Podvýbory budou na základě tohoto akčního plánu a národního programu legislativního přibližování k EU bedlivě vyhodnocovat, nakolik v uplynulém roce pokročilo legislativní přibližování k EU. Vypracují o tom zprávu pro Výbor pro přidružení. Za tímto účelem se ujistí, že dotyčná ministerstva řádně podávají relevantní žádosti o využití nástroje „*TAIEX assessment"* (hodnocení TAIEX), jakož i veškerých jiných nástrojů hodnocení rozdílů oproti *acquis*, které dá EU k dispozici.

Zprávy o pokroku

- Nezávisle na revizi prováděné v rámci Výboru pro přidružení mohou EU i Maroko provádět jednostranné prověřování pokroku při provádění akčního plánu.

- EU a Maroko budou moci vyzývat nevládní organizace i jiné zainteresované organizace, jež působí v Maroku a v EU v oblastech spadajících do akčního plánu, aby předložily příspěvky ke zkoumání dosaženého pokroku při provádění plánu.

IV ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

- Tento akční plán bude trvat pět let (2013–2017).

- Úkolem Výboru pro přidružení bude analyzovat stav pokroku při provádění akčního plánu na základě zpráv a zápisů sestavených podvýbory. Bude mít rovněž možnost navrhnout nové priority a přizpůsobení akčního plánu v závislosti na dosaženém pokroku a/nebo nových potřebách; své návrhy bude předkládat ke schválení Radě pro přidružení.

- Rada pro přidružení přitom zohlední příspěvky nevládních organizací a dalších zainteresovaných organizací, jež působí v Maroku a v EU v oblastech spadajících do akčního plánu.

- Strany se zavazují, že po třech letech provádění tohoto akčního plánu vymezí budoucí etapy pro zřízení nového rámce pro své vztahy, přičemž zohlední jednání v *ad hoc* pracovní skupině zmíněné ve společném dokumentu o rozšířeném statusu.

PŘÍLOHA I:

Seznam evropských úmluv a/nebo úmluv Rady Evropy

- Evropská úmluva o lidských právech (článek 6 – Právo na spravedlivý proces); Listina základních práv Evropské unie (Kapitola VI – Justice).
- Evropská úmluva o lidských právech (článek 3 – Zákaz mučení); Protokol č. 13 (Zrušení trestu smrti); Listina základních práv Evropské unie (články 2 a 4).
- Evropská úmluva o lidských právech (článek 10 – Svoboda projevu; článek 11 – Svoboda shromažďování a sdružování); Listina základních práv Evropské unie (články 11 a 12).
- Rámcová strategie Společenství v oblasti rovnosti žen a mužů.
- Evropská úmluva o lidských právech (článek 14 – Zákaz diskriminace); Listina základních práv Evropské unie (Kapitola III).
- Revidovaná Sociální charta Rady Evropy (články 4.3, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 20 a 27).
- Evropská úmluva o lidských právech (článek 14 – Zákaz diskriminace); Listina základních práv Evropské unie (Kapitola III).
- Úmluva Rady Evropy o předávání odsouzených osob a dodatkový protokol k této úmluvě.
- Úmluva Rady Evropy o kyberkriminalitě a dodatkový protokol k této úmluvě.
- Úmluva Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi.
- Úmluva Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinů a financování terorismu.

PŘÍLOHA II:

Hlavní odkazy na *acquis communautaire* v oblasti vnitřního trhu EU

Finanční služby

Klíčovými v **bankovním odvětví** jsou následující dvě směrnice o kapitálové přiměřenosti:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepracované znění);
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/49/ES ze dne 14. června 2006 o kapitálové přiměřenosti investičních podniků a úvěrových institucí (přepracované znění).

Další významné směrnice v tomto odvětví:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/46/ES ze dne 18. září 2000 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/87/ES ze dne 16. prosince 2002 o doplňkovém dohledu nad úvěrovými institucemi, pojišťovnami a investičními podniky ve finančním konglomerátu;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů.

Klíčové směrnice pro Maroko v oblasti **pojišťovnictví**:

- směrnice 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009, Úř. věst. 17.12.2009, směrnice Solventnost II, jež obsahuje většinu dřívějších směrnic z oblasti pojišťovnictví (kodifikované znění), použitelná od konce roku 2012;
- v horizontu příštích pěti až šesti let: přijmout právní předpis, kterým se stanoví systém solventnosti a dohledu pro pojišťovny podobný systému směrnice Solventnost II, totéž učinit, pokud jde o pojištění motorových vozidel, na základě odpovídající směrnice;
- směrnice 2009/103/ES (směrnice o pojištění motorových vozidel v kodifikovaném znění) ze dne 16. září 2009, Úř. věst. 9.10.2009.

Klíčové směrnice pro Maroko v oblasti **cenných papírů**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES ze dne 28. ledna 2003 o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu) a provádění směrnic přijatých Komisí;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES ze dne 4. listopadu 2003 o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování, a o změně směrnice 2001/34//ES a doporučení Komise k této směrnici;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů, o změně směrnice Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení směrnice Rady 93/22/EHS;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/31/ES ze dne 5. dubna 2006, kterou se mění směrnice 2004/39/ES o trzích finančních nástrojů, pokud jde o některé lhůty;

- směrnice Komise 2006/73/ES ze dne 10. srpna 2006, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o organizační požadavky a provozní podmínky investičních podniků a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice;

- nařízení Komise (ES) č. 1287/2006 ze dne 10. srpna 2006, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES, pokud jde o evidenční povinnosti investičních podniků, hlášení obchodů, transparentnost trhu, přijímání finančních nástrojů k obchodování a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/9/ES ze dne 3. března 1997 o systémech pro odškodnění investorů;

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 ze dne 16. září 2009 o ratingových agenturách;

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 236/2012 ze dne 14. března 2012 o prodeji na krátko a některých aspektech swapů úvěrového selhání

Nejvýznamnější směrnice v oblasti **investičních fondů**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) (Text s významem pro EHP);

- směrnice Komise 2007/16/ES ze dne 19. března 2007, kterou se provádí směrnice Rady 85/611/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP), pokud jde o vyjasnění některých definic;

- směrnice Komise 2010/43/EU ze dne 1. července 2010, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o organizační požadavky, střety zájmů, pravidla jednání, řízení rizik a obsah smlouvy mezi depozitářem a správcovskou společností;

- oprava směrnice Komise 2010/42/EU ze dne 1. července 2010, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o některá ustanovení týkající se fúze fondů, struktur „master-feeder“ a postupu pro oznamování;

- nařízení Komise (EU) č. 583/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o klíčové informace pro investory a podmínky, které je třeba splnit při poskytování klíčových informací pro investory nebo prospektu na jiném trvalém nosiči, než je papír, nebo prostřednictvím internetových stránek (Text s významem pro EHP);

- nařízení Komise (EU) č. 584/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, pokud jde o formu a obsah standardního oznámení a osvědčení SKIPCP, využívání elektronické komunikace mezi příslušnými orgány pro účely oznamování a postupy pro ověřování na místě a šetření a výměnu informací mezi příslušnými orgány (Text s významem pro EHP);

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU ze dne 8. června 2011 o správcích alternativních investičních fondů.

Klíčové směrnice v oblasti **infrastruktury**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES ze dne 6. května 2009, kterou se mění směrnice 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry a směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění, pokud jde o propojené systémy a pohledávky z úvěru;

- směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění (pokud jde o spojené systémy a soukromé pohledávky).

Poštovní služby

Klíčové směrnice pro Maroko v oblasti **poštovních služeb**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby, ve znění směrnice 2002/39/ES a směrnice 2008/6/ES.

Duševní a průmyslové vlastnictví

Nejdůležitější směrnice:

- směrnice 2004/48/ES (dodržování práv duševního vlastnictví);

- směrnice 2001/29/ES (autorské právo a práva s ním související v informační společnosti);

- směrnice 2001/84/ES (právo na opětný prodej ve prospěch autora uměleckého díla);

- směrnice 2006/116/ES (doba ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících);

- nařízení (ES) č. 1383/2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo;

- směrnice 91/250/EHS, nahrazená směrnicí 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů;

- směrnice 92/100/EHS, nahrazená směrnicí 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem;

- směrnice 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu;

- směrnice 96/9/EHS o právní ochraně databází.

V oblasti **ochranných známek**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze dne 22. října 2008, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách (kodifikované znění);

- nařízení Rady (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce Společenství (kodifikované znění).

V oblasti **patentů**:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 469/2009 ze dne 6. května 2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky (kodifikované znění);

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1610/96 ze dne 23. července 1996 o zavedení dodatkových ochranných osvědčení pro přípravky na ochranu rostlin;

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1901/2006 ze dne 12. prosince 2006 o léčivých přípravcích pro pediatrické použití a o změně nařízení (EHS) č. 1768/92, směrnice 2001/20/ES, směrnice 2001/83/ES a nařízení (ES) č. 726/2004;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/44/ES ze dne 6. července 1998 o právní ochraně biotechnologických vynálezů;

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 816/2006 ze dne 17. května 2006 o nucených licencích na patenty týkající se výroby farmaceutických výrobků na vývoz do zemí s problémy v oblasti veřejného zdraví.

V oblasti **(průmyslových) vzorů**:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů;

- nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství.

PŘÍLOHA III: Prioritní opatření v rámci akčního plánu EU-Maroko na provádění rozšířeného statusu (2013–2017)

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Politický a strategický dialog	1) Prohloubit bilaterální politický dialog a zintenzivnit slaďování v multilaterálních grémiích	a) Organizovat schůzky *ad hoc* na úrovni ministrů a/nebo vyšších úředníků k tématům společného zájmu	KD	
		b) Přijímat společné iniciativy, zavádět neformální koordinační mechanismy v grémiích OSN, zejména v oblasti potírání hrozeb vůči mezinárodní bezpečnosti, lidských práv a v regionálních otázkách	KD	
	2) Prohloubit spolupráci v oblasti prevence konfliktů, zvládání krizí, nešíření zbraní hromadného ničení a kontroly vývozu zbraní a zboží dvojího použití, jakož i civilní ochrany a prevence chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) rizik	a) Zajistit uzavření rámcové dohody o účasti Maroka na (civilních i vojenských) operacích EU ke zvládání krizí	KD	
		b) Vytvořit operační ujednání mezi marockými orgány a orgány Evropské komise o spolupráci s monitorovacím a informačním střediskem (MIC)	KD	
		c) Zavést účinný národní systém kontroly vývozu zbraní a zboží dvojího použití	SD Aktivně se angažovat v procesu sjednávání Smlouvy o obchodu se zbraněmi	

(*) Tento sloupec se týká podpory ve fázi provádění nebo ve fázi koncipování/možného plánování. Účast Maroka na programech a agenturách EU tvoří ostatně rovněž prioritní opatření.

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Právní stát, demokracie a správa věcí veřejných	3) Posilovat instance, jež zaručují demokracii a právní stát	a) Posilovat úlohu a akceschopnost parlamentu, vlády, politických stran, Národní rady pro lidská práva (CNDH) a veřejného ochránce práv	SD Zvýšené kapacity dotyčných instancí	*Program na podporu CNDH a Meziministerské delegace pro lidská práva a kapacitní posilování obou těchto institucí (SPRING).* *Podpora generálního sekretariátu vlády (program P3A III)* *Podpora parlamentu (programy P3A III a „Uspět s rozšířeným statusem“)*
		b) Přijímat vhodné zákonné normy	SD Zvýšené kapacity pro zajišťování kvality a ústavnosti právních a správních předpisů Zvýšené administrativní kapacity parlamentu Zřízení ústavního soudu	
		c) Posilovat spolupráci s Radou Evropy	SD Postupné přistupování Maroka k relevantním úmluvám uvedeným v oddíle 2.8 akčního plánu Provádění statusu „partnera pro demokracii“	*Programy „Uspět s rozšířeným statusem“ a „Posilování demokratické reformy v jižním sousedství“*
		d) Modernizovat veřejnou správu, zejména zaručit přístup k veřejným službám na základě zásady rovného zacházení, vyváženého zeměpisného pokrytí a kontinuity, a zlepšit kvalitu poskytovaných služeb	SD Provádění charty pro veřejné služby a charty decentralizace; zjednodušení správního řízení; realizace elektronické veřejné	*Program HAKAMA*

			správy	
		e) Přijmout ústavní zákon o financích	KD	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Právní stát, demokracie a správa věcí veřejných		f) Uskutečňovat proces pokročilé regionalizace	SD Přijmout a provádět ústavní zákon, kterým se stanoví podmínky solidarity mezi územními samosprávami, jejich kompetence, jakož i jejich provozní postupy Přijmout a provádět ústavní zákon, kterým se stanoví rámec a provozní postupy územních samospráv	
	4) Zajistit nezávislost justice a zlepšit její efektivitu	a) Přijmout strategii pro reformu odvětví justice	KD	*Možný program na podporu reformy odvětví justice; budování kapacit justice* *Program „Posilování demokratické reformy v jižním sousedství“*
		b) Posilovat nezávislost soudcovského stavu	SD Vytvořit Vrchní soudní radu	
		c) Přijímat vhodné zákonné normy	SD Přijmout nový trestní zákoník; dodržovat harmonogram a priority stanovené ve strategii pro reformu tohoto odvětví	
		d) Modernizovat justici, zejména zjednodušením a zlepšením soudních řízení	SD Zkrácení doby řízení; zlepšení přístupu k právní ochraně; rozvoj	

		e) Zlepšovat vzdělávání soudců a jiných příslušníků právních profesí	alternativních metod urovnávání sporů	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Právní stát, demokracie a správa věcí veřejných	5) Konsolidovat úlohu občanské společnosti	a) Posilovat konzultační instance tak, aby se usnadnilo zapojování občanské společnosti do formulace, provádění a vyhodnocování veřejných politik	SD Dopad konzultačního procesu na spolupráci mezi dotyčnými marockými vládními orgány a občanskými sdruženími	*Posilovat kapacity organizací občanské společnosti pomocí tématických programů IEDDH, ANE & AL, Migrace a azyl, jakož i pomocí bilaterálních programů*
		b) Vytvářet manažerské a organizační kapacity marockých občanských sdružení s ohledem na jejich interakci s národními a mezinárodními veřejnými instancemi	SD Zřizování partnerství	*Projekt na podporu dynamiky integrovaného rozvoje venkova na venkovských územích severního Maroka (DRIN), programy „Podpora spravedlnosti a rovnosti mezi muži a ženami“ a „Podpora lesnické politiky“, podpora občanské společnosti pomocí facility na podporu občanské společnosti*
	6) Posilovat ochranu práv žen a nezletilých	a) Provádět Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) a opční protokol k této úmluvě	KD	*Program „Podpora spravedlnosti a rovnosti mezi muži a ženami“; budování kapacit; podpora občanské společnosti pomocí facility na podporu občanské společnosti; program „Uspět s rozšířeným statusem“*
		b) Zřídit Úřad pro rovnoměrné zastoupení a potírat všechny formy diskriminace	KD	
		c) Dotvořit legislativní rámec v oblasti potírání násilí na ženách včetně domácího násilí	KD Přijetí zákona proti násilí na ženách	

		d) Zavádět mechanismy na ochranu a podporu práv žen, dětí a zdravotně postižených osob	SD Pokrok v souladu s vládním plánem pro rovnost; reforma trestního zákoníku; Přijetí a provádění zákona o podmínkách zaměstnávání a práce týkající se pracovníků v domácnosti; zřídit Poradní komisi pro rodinu a dětství	

Oblast	**Cíle**	**Opatření Maroka**	**Harmonogram/ukazatele**	***Podpora EU (*)***
Právní stát, demokracie a správa věcí veřejných		e) Posilovat kontrolní mechanismy pro skutečné uplatňování zákoníku práce, který zakazuje práci dětí pod 15 let	SD Zprávy MOP	
	7) Posilovat svobodu sdružování, projevu a shromažďování	a) Přijmout a provádět nový tiskový zákon pro tištěná i internetová média, do něhož budou zahrnuty aspekty novinářské etiky	KD Konzultační proces se všemi dotčenými partnery během vypracovávání nového tiskového zákona; zřízení Národní tiskové rady Dodržování mezinárodních standardů	
		b) Pokračovat v reformách zaměřených na pluralitu a nezávislost médií	SD Pokračovat v liberalizaci trhu v odvětvích audiovizuálních médií	

			Posilovat nezávislost Vysokého úřadu pro audiovizuální komunikaci	
		c) Skutečně uplatňovat právní předpisy o svobodě sdružování a novelizovat zákon o veřejných manifestacích	KD Okamžité vydávání osvědčení o založení sdružení; dodržovat ustanovení Mezinárodního paktu o občanských a lidských právech, a zejména článek 21	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Právní stát, demokracie a správa věcí veřejných		d) Nadále vyjednávat se sociálními partnery o finalizaci ústavního zákona, jímž se stanoví podmínky a prováděcí postupy k výkonu práva na stávku v souladu s výsledky jednání se sociálními partnery	SD Postup vyjednávání se sociálními partnery Soulad právního rámce a praktik se zásadami stanovenými kontrolními orgány MOP	
	8) Zlepšit boj proti korupci	a) Provádět zákon o ochraně obětí a oznamovatelů korupce v institucích	KD	*Podporovat národní orgán pro prověřování bezúhonnosti a boj proti korupci (technická pomoc v rámci programu P3A III) a posilovat jeho kapacity*
		b) Zřídit národní orgán pro prověřování bezúhonnosti a boj proti korupci, posilovat jeho nezávislost a kapacity	KD Přijmout a provádět ústavní zákon o zřízení národního orgánu pro prověřování bezúhonnosti a boj proti korupci; roční zpráva ICPC	
		c) Provádět akční plány a přijmout národní strategii na předcházení korupci a boj proti korupci	SD Ukazatele Transparency International ostatních relevantních národních i mezinárodních zdrojů	*Program „Posilování demokratické reformy v jižním sousedství“* *Program P3AIII Sigma*
Mobilita, migrace a	9) Zlepšovat správu hranic, zpětné přebírání, mobilitu	Zřizovat partnerství pro mobilitu o více složkách	KD	*Příloha k partnerství pro mobilitu vymezí podpůrná opatření EU a*

bezpečnost	osob a migrační politiku, mezinárodní ochranu a azyl	a) legální migrace: ulehčit postupy pro udělování víz, též v rámci vízového kodexu EU		*členských států EU, mimo jiné:* *Podpora reforem, posilování kapacit, podpora občanské společnosti, vzdělávání, výměna zkušeností*
		b) ilegální migrace: potírání nedovoleného přistěhovalectví/správa hranic/dohoda o zpětném přebírání		

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
		c) spojitost mezi migrací a rozvojem		*a výměna odborných znalostí, osvětové kampaně, tématický program „Migrace a azyl“ a spolupráce s dotyčnými agenturami EU* *Podpora rozvoje oblastí silně dotčených migrací (projekt DRIN v oblasti Rifu)*
		d) podporovat mezinárodní ochranu a posilovat azylovou politiku		
Hospodářská a sociální reforma	10) Pokračovat ve strukturálních reformách hospodářství a financí	a) Uplatňovat řídicí schéma pro integrované průmyslové platformy a komerční zóny	SD Dokončit provádění Národního paktu pro vznikající průmysl v odvětvích, jež jsou pilíři ekonomiky (zejména automobilovém průmyslu, aeronautice, elektronice, offshoringu, textilním a kožedělném průmyslu a zemědělsko-potravinářském odvětví), jakož i strategie Rawaj pro obchod a distribuci	*Program Hakama a SPRING (podpora reforem a posilování kapacit)*
		b) Dále provádět opatření zaměřená na zvýšení produktivity a vzdělávání pracovní síly v odvětvích, jež jsou pilíři ekonomiky		
		c) Zlepšovat podnikatelské prostředí, podporovat podnikavost, MSP a mikropodniky, též nadále provádět Evropsko-středomořskou chartu pro podniky	SD Ukazatele provádění Evropsko-středomořské charty pro podniky; provádění akčního plánu	

			Národního výboru pro podnikatelské prostředí (CNEA); zřízení pozorovacího střediska pro MSP; přijetí strategie pro mikropodniky Legislativní reforma a administrativní zjednodušení „Small Business Act“ pro MSP	

Oblast	**Cíle**	**Opatření Maroka**	**Harmonogram/ukazatele**	***Podpora EU (*)***
Hospodářská a sociální reforma		d) Pokračovat v reformě fiskální politiky a správy veřejných financí	SD Zlepšování transparentnosti a efektivity daňové správy; zjednodušování daňového systému (včetně DPH); provádění ústavního zákona o financích	
	11) Rozvíjet integrovanou strategii zaměstnanosti a podporovat sociální a zdravotní politiku	a) Rozvíjet politiku zaměstnanosti, zaměstnatelnosti a důstojné práce s přihlédnutím k hlavním směrům evropské strategie zaměstnanosti a k akčnímu rámci vymezenému konferencí ministrů Euro-Med o zaměstnanosti v Marrakéši v listopadu 2008	KD	*Program „Uspět s rozšířeným statusem“ a SPRING (podpora reforem a posilování kapacit)*
		b) Přijmout a provádět režim odškodňování při ztrátě zaměstnání	KD	
		c) Provést rozšíření povinného zdravotního pojištění a režimu lékařské pomoci	KD	*Programy „základní lékařské péče“; program na podporu*

		nejchudším osobám (RAMED);		*odvětví zdravotnictví*
		d) Zlepšovat úroveň veřejného zdraví, zejména institučním posilováním	SD Provádění národní strategie Maroka „Vize zdraví 2020“; Postupná harmonizace s relevantními standardy WHO a/nebo EU	
		e) Reformovat režim veřejných subvencí („vyrovnávací fond“);	KD Nahrazení režimu všeobecných subvencí režimem subvencí cen energie a některých potravin se zaměřením ve prospěch nízkopříjmových skupin obyvatelstva	*Programy „základní lékařské péče“;* *program „Podpora spravedlnosti a rovnosti mezi muži a ženami“*

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Hospodářská a sociální reforma		f) Bojovat proti chudobě a sociálním rozdílům	SD Vystupňovat boj proti chudobě na venkově Rozšířit základní zdravotní péči Zlepšení účinnosti projektů INDH	*Program INDH II, podpora zdravotní politiky ve venkovských oblastech (SPRING); program potírání negramotnosti* *(SPRING)* *Projekt na podporu dynamiky integrovaného rozvoje venkova ve venkovských oblastech severního Maroka (DRIN)*
Obchod, trh a legislativní reforma	12) Přibližování k *acquis* EU	a) Provádět přibližování právních a správních předpisů v prvních schválených prioritních oblastech: 1) finanční služby (pojišťovnictví), 2) veřejné zakázky a 3) normy a technické předpisy (kvalita a bezpečnost) *[k tomuto třetímu bodu: srov. opatření 13) písm. a)]*;	KD	*Program „Uspět s rozšířeným statusem“ a programy institučního twinningu s ministerstvem průmyslu*
		b) Přijmout národní program legislativního přibližování k EU, v němž se stanoví ostatní prioritní odvětví	Do roku 2015 (2 roky po přijetí akčního plánu)	
		c) Přijmout vhodné právní a správní reformy v souladu s tímto národním programem legislativního přibližování k EU	SD Dodržovat harmonogram a priority stanovené v národním programu legislativního přibližování k EU (až bude přijat)	
	13) Prohlubovat obchodní	Provádět hospodářskou integraci pomocí		*Komunikační opatření*

	vztahy	těchto opatření: a) Usnadňovat přístup na trh pro průmyslové výrobky harmonizací marockých právních předpisů s právními předpisy EU a zvyšováním úrovně kvalitních infrastruktur v prioritních odvětvích	KD Podpis dohody o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (elektronické výrobky a hračky) SD Podpis dohody o posuzování shody a akceptaci průmyslových výrobků (stavební materiály, plynová zařízení a stroje)	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Obchod, trh a legislativní reforma		b) Zintenzivnit spolupráci v oblasti nástrojů na ochranu obchodu a arbitráže	KD Rozvinutí odborných znalostí v oblasti nástrojů na ochranu obchodu a arbitráže	
		c) Pokračovat ve sjednávání dohody v oblasti liberalizace obchodu službami a režimu usazování s výhledem na zahájení jednání o DCFTA	KD	
		d) Zahájit jednání o DCFTA	KD Výsledky průzkumné mise	
	14) Pokrok v ostatních oblastech souvisejících s obchodem	a) Duševní a průmyslové vlastnictví: Postupně se přibližovat k úrovni ochrany EU a posilovat kapacity administrativy a soudnictví	KD Přiblížit marocké právní předpisy k právním předpisům EU Zavádět účinná odrazující sankční opatření (justice, cla) Vyhodnocovat dopady padělatelství a pirátství na kreativitu a inovace v zemi Zlepšovat systém pro patentování vynálezů	*Institučí twinning (OMPIC)*
		b) Aktualizovat hygienické a fytosanitární normy a posilovat kapacity Národního úřadu pro bezpečnost potravin (ONSSA), zejména	SD Přijetí a uplatňování prováděcích	*Program „Uspět s rozšířeným statusem“*

		v oblasti povolování pesticidů, hnojiv a pěstebních substrátů	předpisů k zákonu č. 28-07 o bezpečnosti potravin, jakož i přijetí předloh veterinárních předpisů vypracovaných a schválených v rámci projektu twinningu financovaného EU v období 2007–2009)	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Obchod, trh a legislativní reforma			Modernizovat laboratoře s cílem jejich akreditace Zavést regionalizovaný veterinární systém	
		c) Zlepšit úroveň ochrany spotřebitele	SD Pokračovat v přibližování právních předpisů k EU; posilovat administrativní kapacity Vrchní spotřebitelské rady Zřídit Marocké spotřebitelské středisko	
	15) Modernizovat a posilovat kapacity v odvětví zemědělství a rybolovu	a) Podporovat kvalitní produkci	SD Uzavřít dohodu o ochraně zeměpisných označení	
		b) Rozvíjet solidární zemědělství (pilíř II PMV), zejména drobné zemědělství ve zranitelných oblastech a oblastech s obtížnými podminkami a rozvoj venkova	SD Rozvíjet kvalitní produkty a tradiční místní produkty, včetně ekologického zemědělství Oživit zvýhodněná odvětví produkce v cílových oblastech Pilotní programy ENPARD	*Programy podpory pilíře II PMV* *Iniciativa ENPARD* *Podpora strategie Zemědělské rady (SPRING)*

		c) Zlepšit strategické sledování produktů a trhů	SD	
		d) Uplatňovat rámec správy rybolovu zejména v oblasti modernizace velkoobchodu rybami (v souladu se strategií Halieutis a evropskou politikou rybolovu v oblasti zachování a udržitelného využívání rybolovných zdrojů)	SD Strukturace a oživení tuzemského trhu s produkty rybolovu Zlepšovat zhodnocování produktů rybolovu a podmínky jejich uvádění na trh	*Program „Uspět s rozšířeným statusem“*

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Infrastruktury	16) Zlepšovat efektivitu dopravy	a) Modernizovat řízení letového provozu a zlepšovat leteckou bezpečnost a ochranu letectví před protiprávními činy	SD Provádět program rozvoje bezpečnostních vybavení, včetně zvyšování radarového pokrytí a zvyšování výkonnosti automatického systému kontroly letového provozu	
		b) Provádět strategii zaměřenou na zvýšení námořní bezpečnosti, námořního zabezpečení a námořního dohledu	SD Posilovat systémy státní inspekce ze strany států přístavu, státu vlajky a pobřežního státu	*Program „Uspět s rozšířeným statusem“* *(posilování kapacit a opatření na podporu reforem)* *Programy SafeMed a MEDAMOS*
	17) Posilovat energetické zásobování a energetickou bezpečnost	a) Nadále přibližovat právní a správní předpisy celého odvětví energetiky k EU, včetně odvětví obnovitelných zdrojů energie a plynu, s cílem provádění marocké energetické strategie, jež vychází z cílů zabezpečení dodávek, konkurenceschopnosti a modernizace tohoto odvětví	SD Vypracování a provádění vize pro rok 2020	*Program „Uspět s rozšířeným statusem“*
		b) Posilovat propojení energetických infrastruktur a integraci energetických trhů	SD Zavádění preferenčních podmínek pro přístup marockých provozovatelů na energetické trhy EU a podmínek pro integraci energetických trhů	

		c) Vytvářet vhodné podmínky pro zvýšené využívání zemního plynu, včetně zřízení regulačního orgánu	SD Dosáhnout do roku 2020 tržního podílu plynu ve výši 20 % v národní energetické bilanci	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Infrastruktury		d) Rozvíjet energii z obnovitelných zdrojů ve velkém i malém měřítku; vyvážet zelenou elektřinu a podporovat energetickou účinnost	SD Účinnější strategie ochrany a udržitelné správy lesních zdrojů Dosáhnout do roku 2020 cíl 42 % výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů Realizovat cíle stanovené v marockém solárním plánu a v marockém projektu větrné energie	
Životní prostředí a udržitelný rozvoj	18) Zlepšovat ochranu životního prostředí, správu vodních zdrojů a boj proti změně klimatu	a) Vypracovávat a provádět národní strategie a programy v oblasti životního prostředí a vodních zdrojů, včetně provádění národní strategie pro zelenou ekonomiku	SD Postupně přibližovat právní předpisy k právu EU	*Program na podporu lesnické politiky* *Podpora zavádění národní strategie pro zelenou ekonomiku a národní strategie boje proti změně klimatu; program „Uspět s rozšířeným statusem“ v odvětví vody* *Podpora funkčního provádění národní charty pro životní prostředí a pro udržitelný rozvoj*
		b) Zlepšovat účast občanské společnosti a územních celků dotčených environmentálními opatřeními	KD Vzdělávací opatření pro zlepšování kompetencí ekologických sdružení Příspěvek občanské společnosti v průběhu vypracovávání strategických a programových dokumentů Hodnocení se zavedenou platformou NGO (GT-PEV).	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Životní prostředí a udržitelný rozvoj		c) Soustavně se angažovat v boji proti změně klimatu	SD Provádění cancúnských a durbanských dohod Provádění národní strategie v oblasti boje proti změně klimatu a regionálních plánů boje proti globálnímu oteplování	
		d) Podporovat udržitelný rozvoj podniků	SD Zavádění osvědčených praktik správy věcí veřejných a racionalizačních metod	
Vzdělávání, vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání	19) Zlepšovat vzdělávací systém a zajistit, aby vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání byly lépe přizpůsobeny potřebám trhu práce	a) Provádět strategii pro potírání negramotnosti	KD	*Program na podporu provádění vzdělávací strategie; podpora alfabetizační strategie (SPRING); INDH II; Erasmus Mundus, Tempus a nový program Erasmus pro všechny, twinning a podpora mobility v rámci programu „Uspět s rozšířeným statusem“*
		b) Zlepšovat přístup ke školnímu i vysokoškolskému vzdělávání, jeho kvalitu a správu	SD Reforma systému vysokoškolského vzdělávání a slaďování právních a správních předpisů s cíli boloňského procesu	

			Zvyšování možností mobility studentů a vysokoškolského personálu v partnerstvích s vysokými školami; konsolidace zajištění kvality (zejména vytvořením Agentury pro zajištění kvality ve vysokoškolském vzdělávání)	

Oblast	Cíle	Opatření Maroka	Harmonogram/ukazatele	*Podpora EU (*)*
Vzdělávání, vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání		c) Provádět reformu vysokoškolského vzdělávání a odborného vzdělávání s cílem lepšího přizpůsobení potřebám trhu práce	SD Zlepšené odborné vzdělávání pracovní síly v nosných odvětvích ekonomiky, jež jsou uvedeny v Národním paktu pro vznikající průmysl (aeronautice, automobilovém průmyslu, elektronice, *offshoringu*, zemědělsko-potravinářském odvětví a textilním průmyslu) Zvýšený počet profesorů a dostupných míst pro studenty a zlepšení kvality odborného vzdělávání v těchto odvětvích	*Program na podporu strategie v oblasti odborného vzdělávání (SPRING)*
Výzkum a vývoj, informační společnost	20) Posilovat kapacity v oblasti informační společnosti, výzkumu a inovací	a) Provádět novou digitální strategii „Digitální Maroko 2013“ a rozvoj synergických účinků s Digitální agendou pro Evropu a evropskými politikami v oblasti informační společnosti	KD	

		b) Posilovat výzkumné kapacity marockých vysokých škol a výzkumných středisek	SD Posílení sítě tématicky příslušných národních kontaktních míst; přibližování právních předpisů k evropským standardům v oblasti vědy a technologie	

KD = krátkodobě (před koncem roku 2014)

SD = dlouhodobě (před koncem roku 2017)